

BU SAYIMIZDA

Ələt Azad Ticarət Zonasına məsləhət xidmətinin göstərilməsinə dair müqavilə imzalanıb

Sentyabrın 7-də Bakıda Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı daxil olmaqla Ələt Azad Ticarət Zonasına məsləhət xidmətinin göstərilməsinə dair müqavilə imzalanıb.

Səh. 2

KSƏTƏMM VƏ DƏNİZ ÜZGÜÇÜLÜYÜNÜN TƏHLÜKƏSİZLİYİ SAHƏLƏRİNDƏ HESABATLAR

Avqustun 31-də "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC-nin sədri Rauf Vəliyevin iştirakı ilə keçirilmiş iclasda Keyfiyyət, Sağlamlıq, Əməyin Təhlükəsizliyi və Ətraf Mühitin Mühafizəsi (KSƏTƏMM) və Donanmanın Təhlükəsiz Üzmə Departamentlərinin 2016-cı ilin I yarımiliyində görülmüş işlərin yekunları barədə hesabatları dinlənilib.

Səh. 3

26 sentyabr ümumxalq səsverməsi (referendum) günüdür

DƏNİZDƏ OLAN DƏNİZÇİLƏR GƏMİLƏRDƏ SƏS VERƏCƏKLƏR

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə Konstitusiyada dəyişikliklər edilməsi məqsədilə 2016-cı il sentyabrın 26-na ümumxalq səsverməsi (referendum) təyin edilmişdir.

Konstitusiyada dəyişikliklərin edilməsi demokratik quruluşa malik əksər ölkələrdə tətbiq edilən mütləq bir təcrübədir və bunu ictimai münasibətlərin inkişaf səviyyəsi, dövlət idarəçilik sisteminin təkmilləşdirilməsi zərurəti tələb edir.

Səh. 4

DOSTLUQ SƏFƏRİ

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti (DSX) ilə Rusiya Federasiyası Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin Sərhəd Xidməti arasında təsdiq edilmiş Tədbirlər Planı çərçivəsində avqustun 23-26-da Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sahil Mühafizəsinin 2-ci dərəcəli sərhəd gözetçi gəmisi Həştərxan şəhərinə dostluq səfəri edib.

Səh. 5

QURBAN BAYRAMI MƏNƏVİ BİRLİK RƏMZİDİR

Qurban bayramı Ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqının ən böyük mənəvi dəyərlərindən hesab etdiyi islam dininin müqəddəs bayramlarından biridir. Əsrlər boyu xalqımız Qurban bayramını böyük sevinc və coşqu hissi ilə qarşılamış, qurban kəsmə mərasimini öz milli adət-ənənəsinə, mənəvi dəyərinə çevirmişdir.

Səh. 6

Dünya çempionatının sonuncu günündə güləşçilərimiz 4 medal qazanıblar

Fransanın Makon şəhərində gənclər arasında güləş üzrə dünya çempionatı başa çatıb. Çempionatın sonuncu günündə 55, 66, 84 və 120 kiloqram çəkidə sərbəst güləşçilər yarışılıblar.

Səh. 8

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV “ŞAHDƏNİZ-2” LAYİHƏSİ ÜZRƏ DAYAQ BLOKUNUN DƏNİZƏ YOLA SALINMASI MƏRASİMİNDƏ İŞTİRAK EDİB

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 1-də Heydər Əliyev adına Bakı dərין özüllər zavodunda “Şahdəniz-2” layihəsinin hasilat və dikborular platformasının dayaq blokunun dənizə yola salınması mərasimində iştirak edib.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin prezidenti Rövnəq Abdullayev və BP-nin “Şahdəniz-2” üzrə vitse-prezidenti Yuan Dramond “Şahdəniz” layihəsi ilə bağlı görülmüş işlər barədə dövlətimizin başçısına məlumat verdilər. Bildirildi ki, indiyədək layihənin icrası dənizdə və quruda yerləşən bütün istehsalat-quraşdırma sahələrində uğurla davam edib. Hazırda mühəndis-layihələndirmə, təchizat-tədarük və tikinti də daxil olmaqla, işlərin 77 faizi tamamlanıb. Layihə çərçivəsində ilk qazın nəqlinə və sonradan hasilatın artırılmasına hazırlıq məqsədilə “Heydər Əliyev” və “İstiqlal” qazma qurğularından istifadə etməklə artıq 10 istismar quyu su qazılıb. “Şahdəniz Mərhələ 2” çərçivəsində əsas diqqət ilde əlavə 16 milyard kubmetr qaz və gündə 120 min barrelə qədər kondensat əldə etmək üçün hazırda istismar edilən lay intervalllarında qalan ehtiyatlara yönəlib. Layihə çərçivəsində ilde 6 milyard kubmetr qaz Türkiyəyə nəql ediləcək. Qalan həcm, yəni ilde 10 milyard kubmetr Avropa alıcılarına çatdırılacaq. “Şahdəniz Mərhələ 2”yə bir-birinə körpü ilə birləşdirilən iki yeni hasilat platformasının, iki yarımdalma qazma qurğusundan qazılan 26 sualtı quyunun, suyun 550 metrə qədər dərinliyində quraşdırılan

500 kilometr uzunluğunda sualtı boru kəmərlərinin inşası və Səngəçal terminalının genişləndirilməsi işləri daxildir.

Sonra Prezident İlham Əliyev “Şahdəniz-2” layihəsinin hasilat və dikborular platformasının dayaq blokunun dənizə yola salınmasını bildirən düyməni basdı.

Bu dayaq blokunun çəkisi 13 min 150 ton, hündürlüyü isə 105 metrdir. Blok 12 hasilat, 3 ixrac dikborusundan və bir idxal dikborusundan ibarətdir. Dayaq bloku suyun 94 metr dərinliyində quraşdırılacaq. Blok “BOS Shelf”, “Star Gulf” və “Saipem” konsorsiumları tərəfindən inşa edilib. Tikinti işləri iki il davam edib. Bu dayaq bloku Xəzərdə ən çox dikboru sayına malikdir. Blokun konstruksiyasının daşınması, suya endirilməsi, yerləşdirilməsi və payalarla quraşdırılması işləri diqqətlə planlaşdırılıb. Bu işlərin təxminən 40 gün ərzində yekunlaşdırılması nəzərdə tutulur. Dayaq blokunun tikintisi cədvələ uyğun tamamlanıb və 2016-cı il iyulun 29-da dənizə yola salınmaq üçün uğurla Heydər Əliyev adına Bakı dərין özüllər zavodunun yanılma körpüsündə Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin STB-1 daşıma barına yüklənib. Blok zavod ərazisində yerli infrastrukturdan və obyektlərdən istifadə edilməklə, bütövlüklə ölkə daxilində inşa edilib. Tikinti işlərinə subpodratçılar və ixtisaslaşmış təchizatçılar da daxil olmaqla, 5 mindən çox işçi cəlb edilib. Tikintiyə cəlb olunmuş işçi qüvvəsinin təxminən 90 faizi Azərbaycan vətəndaşları olub.

Onu da deyək ki, ilk dəfə olaraq “Şahdəniz-2” platformalarının tikintisinin 100 faizi ölkə daxilində

həyata keçirilir. Tikinti işləri beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə tam modernləşdirilmiş dünya səviyyəli istehsalat obyektləri olan Heydər Əliyev adına Bakı dərין özüllər zavodunda və “Amec-Tekfen-Azfen” tikinti-quraşdırma sahəsində həyata keçirilib. Xəzərdə ən böyük dayaq bloklarından biri olan “Şahdəniz-2” dayaq blokları yerli şirkət olan “BOS Shelf”in üzv olduğu konsorsium tərəfindən Bakı dərין özüllər zavodunda inşa edilir. “BOS Shelf” BP-nin mərkəzləşmiş maddi-texniki və təchizat bazasını idarəetmə xidmətləri ilə təmin edən ilk yerli şirkətdir. Azərbaycanda ən yüksək dünya standartlarına uyğun qurulmuş özüllər də şirkət tərəfindən inşa olunur. Bundan başqa, şirkət yerli işçi qüvvəsindən istifadə etməklə Azərbaycanda ilk dəfə sualtı strukturların istehsalını həyata keçirir və fəaliyyətində dünyada ən yeni texnologiyalardan istifadə edir.

“Şahdəniz-2” və “Cənubi Qafqaz boru kəmərinin genişləndirilməsi” layihələrinin əsas töhfələrindən biri tikinti fəzası ərzində minlərlə iş yerinin açılmasıdır. Bu vaxtdakı Azərbaycanda bütün əsas müqavilələr üzrə tikinti işlərinə 24 min nəfərdən artıq insan cəlb edilib və onların 80 faizdən çoxu Azərbaycan vətəndaşları olub.

Sonra Prezident İlham Əliyev SOCAR və bu layihənin əməliyyatçısı olan BP rəhbərliyi, “Şahdəniz” layihəsinin tərəfdaş şirkətlərinin, layihəni həyata keçirən konsorsiumun nümayəndələri və dayaq inşa edən işçi heyəti ilə görüşdü.

(Davamı 2-ci səhifədə)

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ NAZİRLƏR KABİNETİ

№ 315

QƏRAR

Bakı şəhəri, 24 avqust 2016-cı il

"Xəzər dənizinin (gölünün) Azərbaycan Respublikasına mənsub olan bölməsinin sahilboyu 20-50 metrlik zolağının qrafik təsviri"nin təsdiq edilməsi haqqında
"Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 18 dekabr tarixli 57-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 15 yanvar tarixli 739 nömrəli Fərmanının 1.2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti QƏRARA ALIR:

- 2016-cı il 1 aprel vəziyyətinə "Xəzər dənizinin (gölünün) Azərbaycan Respublikasına mənsub olan bölməsinin sahilboyu 20-50 metrlik zolağının qrafik təsviri" təsdiq edilsin (əlavə olunur).
- "Xəzər dənizinin (gölünün) Azərbaycan Respublikasına mənsub olan bölməsinin sahilboyu 80-130 metrlik zolağının qrafiki təsvirinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2003-cü il 23 oktyabr tarixli 137 nömrəli qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003, № 10, maddə 621) ləğv edilsin.

Artur Rasi-zadə,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

T Ə B R İ K

Hörmətli həmkarlar!

Sizi dünya müsəlmanlarının humanizm, xeyirxahlıq və bərabərlik rəmzi olan müqəddəs Qurban bayramı münasibətilə səmimi-qəlbədən təbrik edir, sizə uzun ömür, möhkəm cansağlığı, ailələrinizə xoşbəxtlik, süfrələrinizə bol ruzi-bərəkət, doğma Azərbaycanımızın tərəqqisi, dəniz nəqliyyatının inkişafı naminə çətin və şərəfli işinizdə uğurlar arzulayıram.

Xalqımızın mənəvi-əxlaqi dəyərlər sistemində İslamın bir din kimi tamamlanmasını və hidayət yolu olaraq başçılıqta göndərilməsini özündə ehtiva edən Qurban mərasimlərinin xüsusi yeri vardır. Demokratik prinsiplərin, dini etiqad və vicdan azadlıqlarının bərqərar edildiyi Azərbay-

can Respublikasında Qurban bayramı hər il dövlət səviyyəsində böyük təntənə ilə qeyd olunur.

Fərəhli haldır ki, etiqad azadlığımızın qaranlıq tarixi dəyərlərimizin qoruyucusu olan möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin rəhbərliyi altında sürətlə inkişaf edən respublikamızda bu əziz bayramı da əmin-amanlıq şəraitində, xoş ovqat və böyük sevincə keçirə bilirik. Cəmiyyətdə milli mənəvi həmrəyliyi, dözümlülük ovqatını, insanların qəlbində səfqət və mərhəmət duyğularını daha da gücləndirən Qurban bayramında Tanrıya yaxınlığın, mənəvi-əxlaqi dəyərlərə bağlılığın sevincini yaşayanlar xeyirxah amallar uğrunda hər cür fədakarlığa hazır olduqlarını bir daha nümayiş etdirirlər.

Bu gün ölkəmizin hər yerində Allahın adına qurbanlar kəsilir, Azərbaycanın tərəqqisi, torpaqlarımızın işğaldan azad olunması, xalqımızın rifahı və əmin-amanlığı üçün dualar edilir.

Əziz həmkarlar!

Qoy bu mübarək bayram günlərində xalqımızın və dövlətimizin əmin-amanlığı naminə etdiyiniz dualar, kəşdiyiniz qurbanlar Uca Tanrı dərgahında qəbul olunsun və Yaradan mərhəmətini heç zaman xalqımızın və müstəqil dövlətimizin üstündən əskik etməsin.

Qurban bayramınız mübarək olsun!

Rauf VƏLİYEV,
"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi"
Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Mərasim iştirakçılarını salamlayan Prezident İlham ƏLİYEV dedi:

- Öziz dostlar, bu gün ölkəmizin həyatında çox əlamətdar bir gündür. Biz "Şahdəniz-2" platformasının dayaq blokunu dənizə yola salırıq. Bu əlamətdar hadisə münasibətilə sizi, bütün Azərbaycan xalqını təbrik edirəm. Bu, tarixi hadisədir. "Şahdəniz-2" layihəsi üzrə saziş 20 il bundan əvvəl imzalanmışdır və bu illər ərzində uğurla icra edilir, bütün vəzifələr yerinə yetirilir. "Şahdəniz-2" layihəsinin ölkəmiz üçün əhəmiyyəti çox böyükdür.

Bu gün yola saldığımız dayaq bloku onu göstərir ki, Azərbaycan böyük işləri görməyə qadir bir ölkədir. Sevindirici hal ondan ibarətdir ki, bu dayaq bloku və platformanın üst tikililəri 100 faiz Azərbaycanda inşa edilir. Bu nəhəng qurğuların inşasında işləyənlərin mütləq əksəriyyəti Azərbaycan vətəndaşlarıdır. Bu da "Əsrin kontraktı"nın nəticəsidir. Çünki 1994-cü ildə imzalanmış "Əsrin kontraktı"nın şərtlərindən biri də o idi ki, yerli mütəxəssislər, fəhlələr tədricən üstünlük təşkil etsin və artıq işləyənlərin 80 faizdən çoxu Azərbaycan vətəndaşlarıdır. Bu, yeni iş yerlərinin yaradılması deməkdir. "Şahdəniz" layihəsinin icrasında 20 mindən çox Azərbaycan vətəndaşı işləyir, yaxşı maaş alır, təcrübə toplayır. Bu vətəndaşlar gələcəkdə digər layihələrdə işləyəcəklər. "Şahdəniz-2" layihəsi təkcə Azərbaycan üçün deyil, bütün region, Avropa üçün böyük əhəmiyyət daşıyan bir layihədir. İyirmi il bundan əvvəl saziş imzalanmışdır və bu gün biz bu sazişin gözəl nəticələrini görürük. Artıq neçə ildir ki, Azərbaycan qazı region ölkələrinə ixrac edilir. Azərbaycan öz enerji təhlükəsizliyini tam təmin etdi və digər ölkələrin enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında öz rolunu oynayır. Bu rol getdikcə artacaq.

"Şahdəniz" və "Cənub Qaz Dəhlizi" layihələri dünyanın ən böyük enerji layihələrindəndir. "Cənub Qaz Dəhlizi"nin inşası da uğurla gedir. Bütün bu işlər əlaqəli şəkildə aparılır. Əminəm ki, cədvəl üzrə gedən işlər 2018-2020-ci illərdə tamamlanacaq və beləliklə, Azərbaycan qazı daha da böyük həcmdə qonşu ölkələrə, Avropa ölkələrinə nəql ediləcəkdir.

"Cənub Qaz Dəhlizi" artıq 7 ölkəni birləşdirir. Azərbaycan bu istiqamətdə öz liderlik fəaliyyətini davam etdirir. Bakıda "Cənub Qaz Dəhlizi" Məşvərət Şurasının iki dəfə iclası keçirilmişdir. Biz yeni bir beynəlxalq əməkdaşlıq formatını yaratdıq. Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə, Yunanistan, Bolqarıstan, Albaniya, İtaliya bu layihənin iştirakçılarıdır. Bununla

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV "ŞAHDƏNİZ-2" LAYİHƏSİ ÜZRƏ DAYAQ BLOKUNUN DƏNİZƏ YOLA SALINMASI MƏRASİMİNDƏ İŞTİRAK EDİB

bərabər, üç Balkan ölkəsi - Monteneqro, Bosniya və Herseqovina, Xorvatiya bu layihəyə növbəti mərhələdə qoşulacaqlar. Beləliklə, Azərbaycan qazının gələcəkdə müxtəlif ölkələrə ixracı üçün yeni imkanlar yaranır. Bunu tərəfdaşlarla birlikdə biz yaradıırıq, Azərbaycan xalqı yaradır.

Mən bu layihələrin icrası ilə bağlı görülmə işlərdə SOCAR-ın və BP-nin rolunu xüsusilə qiymətləndirmək istəyirəm. SOCAR-BP əməkdaşlığı artıq böyük tarixə malikdir. İyirmi ildən çoxdur ki, bu əməkdaşlıq davam edir və bu, uğurlu əməkdaşlıqdır. Görülən və görülməli işlər ən azı növbəti 20 il ərzində də SOCAR-ın və BP-nin yaxın tərəfdaşları kimi fəaliyyətini təmin edəcəkdir. Azərbaycanda görülməli işlər həm xarici tərəfdaşlar, xarici kompaniyalar, SOCAR və Azərbaycan xalqı üçün daha da böyük mənfəət gətirəcəkdir.

Əgər 1994-cü ildə Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə "Əsrin kontraktı" imzalanmasaydı, bu gün təsəvvür etmək mümkün deyil ki, Azərbaycan hansı vəziyyətdə ola bilərdi. Ölkəmizdə görülmə quruculuq-abadlıq işlərinin, dayanıqlı iqtisadiyyatımızın, böyük valyuta ehtiyatlarımızın əsas mənbəyi "Əsrin kontraktı"dır. Yaxşı bilirsiniz ki, Azərbaycan o ağır, çətin dövrdə müəyyən təzyiqlərlə də üzləşmişdi. Heydər Əliyevin qətiyyəti, cəsarəti, uzaqgörənliyi, xalqa olan bağlılığı "Əsrin kontraktı"nın imzalanmasını təmin etmişdir. Mən də fəxr edirəm ki, o vaxt - 1994-cü ildə kontraktın imzalanmasına qədər aparılan danışıqlarda iştirak etmişdim. Ondan sonra Dövlət Neft Şirkətində çalışarkən bilavasitə bu məsələlərlə məşğul olmuşam. Bu gün də Prezident kimi bütün işləri nəzarətdə saxlayıram və Azərbaycanın enerji siyasətinin gələcək inkişafı üçün lazımı addımları atıram.

Bu gün Azərbaycan dünya xəritəsində etibarlı tərəfdaş, hörmətə layiq olan ölkə kimi tanınır. Biz bütün öhdəlikləri yerinə yetiririk, xarici sərmayədarlar üçün yaxşı şərait yaratmışıq. Onların sərmayələri qanun çərçivəsində qorunur. Əgər bu, olmasaydı, heç kim Azərbaycana milyardlarla, on milyardlarla dollar sərmayə qoymazdı. Sərmayə qoyuluşu üçün Azərbaycan çox cəlbədar ölkədir. Şadam ki, indi növbəti neft-qaz sektoruna, digər sektorlara da yerli, xarici sərmayələr qoyulur. Bütün bu işlərin təməli 1994-cü il sentyabrın 20-də qoyulmuşdur. 1996-cı ildə "Şahdəniz" layihəsi üzrə sazişin imzalanması növbəti uğurlu addım idi. Baxmayaraq ki o vaxt dünyada və xüsusilə Avropada enerji təhlükəsizliyi haqqında heç kim danışırmıdı, qaz layihələri o qədər də böyük əhəmiyyət daşıyırdı. Hesab olunurdu ki, qaz layihələri o qədər də böyük gəlir gətirən layihələr deyil, müəyyən tərəddüdlər var idi. Ancaq biz əmin idik ki, Azərbaycan qaz sektorunda da öz sözünü deyəcək.

Bu gün artıq Azərbaycan böyük qaz dövlətlərinin sıralarına daxil olur. Hasilat, nəqliyyat artacaq, Azərbaycan gələcəkdə tranzit funksiyalarını da oynaya bilər. Necə ki biz indi neftin, neft məhsullarının daşınması üçün bu rolu oynayırıq. Beləliklə, ölkəmizin qüdrəti, əhəmiyyəti artacaq. Azərbaycan xalqı daha da yaxşı yaşayacaq. Görülən bütün bu işlərin məqsədi budur - Azərbaycan

vətəndaşı daha da yaxşı yaşasın, ölkəmizin iqtisadi müstəqilliyi daha da möhkəmlənsin və dünyada rolumuzu, əhəmiyyətimizi artırsın. Biz bütün bunları görürük. Ona görə, bugünkü mərasim çox rəmzi xarakter daşıyır. Bu, görülməli işlərin bariz nümunəsidir. Azərbaycan vətəndaşları bu böyük, nəhəng işləri xarici tərəfdaşları, xarici

sərmayədarlar ilə birlikdə görürlər. Hər bir vətənpərvər Azərbaycan vətəndaşı bununla fəxr edir. Fərsətdən istifadə edərək, bu işlərdə iştirak etmiş bütün insanlara - Azərbaycan fəhlələrinə, mütəxəssislərinə, xarici tərəfdaşlara, BP şirkətinə və digər partnyorlara minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Bu, bizim ümumi işimizdir və hər bir tərəf - xarici şirkətlər, Azərbaycan dövləti, Azərbaycan şirkətləri, Azərbaycan vətəndaşları öz mənfəətini götürür.

Mən sizi bu əlamətdar hadisə münasibətilə təbrik edirəm. Platformanın üst tikililəri gələn il istismara veriləcək. İnşallah, gələn il növbəti mərasimdə sizinlə görüşəcəyik. Bir daha təbrik edirəm.

X X X

Sonra xatirə şəklİ çəkdirildi.

X X X

Tədbirin iştirakçıları ilə söhbət edən Prezident İlham ƏLİYEV dedi:

- Bu işlər başa çatandan sonra bizim işçilərimiz görək növbəti layihələrdə iştirak etsinlər. Ona görə, siz görək daim iş görəsiniz. Çünki bunlar neçə illərdir işləyiblər, təcrübə toplayıblar. Ona görə, bu işlər davam etdirilməlidir. Yəqin ki, bunu nəzərə alırıq. Bu işlər gələcəkdə cədvəl üzrə təmin ediləcəkdir.

Rövnəq ABDULLAYEV: Dayanıqlı layihələr həyata keçirəcəyik.

Prezident İlham ƏLİYEV: Biz bu işi davam etdirməliyik. Birincisi, ona görə ki, iqtisadiyyatımız inkişaf

etsin. İkincisi isə, bizim işçilər iş yeri ilə təmin olunsunlar.

Yuan DRAMOND: Biz tərəfdaşlığımızı davam etdiririk və birlikdə sıx əməkdaşlıq edirik. İşçilərin ümumi sayının 80 faizini azərbaycanlılar təşkil edir.

Prezident İlham ƏLİYEV (işçilərə müraciətlə): Siz necə, işinizdən razısınız?

İşçilər: Bəli razıyıq, çox sağ olun. Rövnəq ABDULLAYEV: Cənab Prezident, bütün işçilərə ən müasir tələblərə uyğun hər cür şərait yaradılıb.

İmran ŞİXƏLİYEV ("BOS Shelf"-in əməkdaşı): Cənab Prezident, "BOS Shelf" şirkəti olaraq biz Sizin qarşınızda söz veririk ki, bundan sonra da neft şirkətinin, xarici şirkətlərin, dünya ölkələrinin hər birinin bütün sifarişlərini yerinə yetirmək iqtidarındayıq və buna ekoloji cəhətdən tam hazırıq. Bir sözə, Azərbaycan xalqının əmin-amanlığı, iqtisadiyyatın inkişafı üçün bütün qüvvəmizi sərf etmişik və bundan sonra da sərf etməyə hazırıq. Bizim kollektiv həmişə Sizin siyasətinizi dəstəkləyib və bundan sonra da dəstəkləyəcək. Biz Sizinləyik.

Prezident İlham ƏLİYEV: Çox sağ olun. Yadımdadır, 1994-cü ildə "Əsrin kontraktı"nın danışıqları aparılarkən, biz kontraktın icrası ilə bağlı belə bir təklif irəli sürdük ki, tədricən Azərbaycan vətəndaşlarının payı artсын. Təxminən 20 faizdən sonra 80-85 faizə qədər biz bunu təmin etməyə çalışırıq. Danışıqları Xoşbəxt müəllimlə bərabər aparırıdık. Bu gün bu, reallıqdır. Bunu 20 il bundan əvvəl təsəvvür etmək mümkün deyildi.

Xoşbəxt YUSİFZADƏ (SOCAR-ın birinci vitse-prezidenti): Bəli, cənab Prezident, bu, o vaxt heç insanın ağlına gəlməzdi.

Rövnəq ABDULLAYEV: Cənab Prezident, ən vacibi odur ki, artıq mühəndisliyin 100 faizi burada yerləşir.

Prezident İlham ƏLİYEV: O vaxt "Əsrin kontraktı" imzalanmasaydı indi nə olacaqdı? İş olmayacaqdı, təcrübə olmayacaqdı.

Xoşbəxt YUSİFZADƏ: Danışıqlar çox çətin gedirdi, cənab Prezident, bəzən inciyənlər, küsənlər olurdu.

Səliha DÜNDAR ("Türkiyə petrolları" şirkətinin Azərbaycandakı nümayəndəliyinin rəhbəri): Cənab Prezident, biz də "Türkiyə petrolları" olaraq Azərbaycan üçün əlimizdən gələni etməyə hazırıq.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun. "Türkiyə petrolları" "Şahdəniz-2" layihəsində ikinci şəhmdardır.

Xoşbəxt YUSİFZADƏ: Cənab Prezident, "Şahdəniz" layihəsinin özü də çox mübahisəyə səbəb oldu.

Prezident İlham ƏLİYEV: Bəli, o ayrı hekayədir. "Şahdəniz" imzalananda bəziləri buna etiraz edirdilər. O vaxt Prezident Heydər Əliyev müşavirə keçirdi. Bizi də dəvət etdi - Xoşbəxt müəllimi, mənə, digər vitse-prezidentləri. Hər birimizdən soruşdu ki, siz də deyən doğrudanmı biz bunu imzalamalıyıq. O vaxt Azərbaycan rəhbərliyində bir nəfər var idi ki, buna etiraz edirdi. O, çoxdan Azərbaycandan qaçıb gedib. Ancaq o etirazın da səbəbi indi bəlli oldu. Yəni, onun məqsədi Azərbaycana xeyir gətirmək yox, ziyan vurmaq idi. O vaxt "Şahdəniz" layihəsinin əleyhinə çox böyük kampaniya açmışdı. Milli Məclisdə öyrədilmiş bəzi deputatlar, hökumətdə bəziləri layihənin əleyhinə çıxmağa başlamışdılar. Ulu öndər Heydər Əliyev, əlbəttə, yaxşı bilirdi ki, "Şahdəniz" layihəsinin mütləq imzalanmalıyıq. Ancaq məsələni müzakirə etmək üçün bizim hamımızı dəvət etdi. Dövlət Neft Şirkətinin bütün rəhbərlərini, hökumətin, Milli Məclisin rəhbərlərini dəvət etdi ki, buyurun deyən nədir sizin iradınız. "Şahdəniz" layihəsinin əleyhinə ortaya heç bir argument qoyulmadı. Biz hamımızı durub öz sözümlərimizi dedik. Dedik ki, bu layihə mütləq imzalanmalıdır. Çünki bu, Azərbaycan üçün həyatı əhəmiyyət daşıyır. Həyat təminatıdır. Onda təcrübə vəziyyətə qalmış o fərd, - belə desəm daha düzgün olar, - çox məyus oldu və iclası tərk etdi. Ondan təxminən iki-üç ay sonra Azərbaycanı da həmişəlik tərk etdi.

Yəni, "Şahdəniz" layihəsinin ərsəyə gəlməsi o qədər də asan olmamışdır. Nəyə görə bunu edirdi? Başa düşmürdü ki, bu, Azərbaycana xeyir gətirəcək? Başa düşürdü. İstəmir ki, Azərbaycan inkişaf etsin. İstəyirdi vəziyyət pisləşsin ki, sonradan özü üçün ondan da böyük vəzifə əldə etsin. Ancaq budur "Şahdəniz" layihəsi. Mənlərlə, on mənərlə Azərbaycan vətəndaşı işləyir, pul qazanır, əsərlər yaradır. Azərbaycan dünya miqyasında daha da əhəmiyyətli ölkəyə çevrilir, nə qədər valyuta gəlir və gələcək. İndi "Şahdəniz-2"nin işə salınması nəticəsində əlavə 16 milyard kubmetr qaz ixrac ediləcəkdir. "Şahdəniz" layihəsi olmasaydı, heç kim "Abşeron" layihəsinə, "Ümid" yatağına sərmayə qoymazdı. Kim 3500 kilometrlik bu boru xəttini, qaz kəmərinə çəkərdi?! Kim 45 milyard dollar pul qoyardı?! Əgər 1996-cı ildə Azərbaycandan düşmənlərinin, ölkəmizə, dövlətimizə xəyanət etmiş insanların mövqeyi üstünlük təşkil etmiş olsaydı, bunların heç biri olmayacaqdı.

Sağ olun.

Sentyabrın 7-də Bakıda Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı daxil olmaqla Ələt Azad Ticarət Zonasına məsləhət xidmətinin göstərilməsinə dair müqavilə imzalanıb.

Müqaviləni Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyat nazirinin müavini Niyazi Səfərov, "DP World" şirkətlər qrupunun sədri və icraçı direktoru Sultan Əhməd bin Sulaim və "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" QSC-nin baş direktoru Taleh Ziyadov imzalayıblar. İqtisadiyyat Nazirliyi, "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" QSC və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "DP World Group"una daxil olan "Economic Zones World FZE" şirkəti arasında imzalanmış müqaviləyə əsasən, şirkətlər qrupu xüsusi iqtisadi zonalarla dair qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, zonanın yaradılmasının iqtisadi əsaslandırılması, inkişaf konsepsiyası, infrastruktur və idarə olunması, eləcə də iqtisadi zonada həyata keçiriləcək sahibkarlıq fəaliyyəti ilə bağlı Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanına məsləhət xidməti göstərəcəkdir.

İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin rəhbərliyi ilə ölkənin tranzit potensialının reallaşmasına yönəlməli strategiyasının istiqamətləri, həyata keçirilən irimiqyaslı layihələr barədə məlumat verib, Şərq-

ƏLƏT AZAD TİCARƏT ZONASINA MƏSLƏHƏT XİDMƏTİNİN GÖSTƏRİLMƏSİNƏ DAİR MÜQAVİLƏ İMZALANIB

Qərbi nəqliyyat dəhlizinin tərkib hissəsi olan yeni Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı və istifadəyə veriləcək Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu layihəsinin növbəti iştirakçı ölkələrin, ümumilikdə bütün regionun inkişafına müsbət töhfə verəcəyini vurğulayıb. Qeyd olunub ki, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizi üzrə də işlər davam etdirilir. Artıq Astara çayı üzərində dəmir yolu körpüsünün təməli qoyulub və hazırda Qəzvin-Raşt-Astara (İran)-Astara (Azərbaycan) dəmir yolu xətti layihəsinin reallaşdırılması istiqamətində tərəflər arasında danışıqlar aparılır.

Bildirilib ki, yeni Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı Azərbaycanın

tranzit imkanlarının reallaşdırılması baxımından əhəmiyyətlidir və limanın tikintisinə Azərbaycan tərəfindən böyük həcmdə investisiya yönəldilib. Artıq yeni Bakı Limanının tikintisinin birinci mərhələsi üzrə işlər yekunlaşıb. Hazırda limanda 2 yanılma körpüsü fəaliyyət göstərir və daha iki yanılma körpüsü 2016-cı ilin sonuna qədər istifadəyə veriləcək. Ümumilikdə isə yeni Bakı Limanında 11 yanılma körpüsünün tikintisi nəzərdə tutulur. Yeni Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı layihəsi çərçivəsində müasir tələblərə cavab verən iri logistik mərkəzin yaradılması nəzərdə tutulur. Bu mərkəz regional logistik qovşağı funksiyası yerinə yetirməklə nəq-

liyyat dəhlizlərinin səmərəliliyinin artırılmasına və onların potensialından daha səmərəli istifadəyə imkan yaradacaq. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 17 mart tarixli Sərəncamı ilə Qaradağ rayonunun Ələt qəsəbəsində Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının ərazisi daxil olmaqla azad ticarət zonası tipli xüsusi iqtisadi zonanın yaradılması iqtisadiyyatın davamlı inkişafı və rəqabət qabiliyyətinin artırılması, Azərbaycanın logistika və nəqliyyat mərkəzi kimi mövqeyinin gücləndirilməsi baxımından xüsusilə önəmlidir.

Nazir Şahin Mustafayev iqtisadi zonanın təşkili üçün ciddi araşdırmaların aparıldığını, beynəlxalq sə-

viyyədə geniş təcrübəyə malik olan tanınmış şirkətlərin fəaliyyətinin nəzərdən keçirildiyini qeyd edib. "DP World Group" dünyanın ən böyük konteyner terminallarının operatorlarından olmaqla ilk 10 operator sırasındadır və böyük təcrübəyə malikdir. Şirkətin 40-dan çox ölkədə 77 terminalı var. Bu gün imzalanan müqavilə çərçivəsində xüsusi iqtisadi zonalarla dair qanunvericilik təkmilləşdiriləcək, Ələt Azad Ticarət Zonasına dair texniki-iqtisadi əsaslandırma və Baş Plan hazırlanacaq. Bu işlərin 2017-ci ilin yanvarında yekunlaşdırılması nəzərdə tutulur. Məsləhətçi qismində BƏƏ şirkətinin seçilməsi həm də ölkələrimiz arasında siyasi və iqtisadi münasibətlərin yüksək səviyyədə olması ilə bağlıdır.

"DP World" şirkətlər qrupunun sədri və icraçı direktoru Sultan Əhməd bin Sulaim təmsil etdiyi şirkətlər qrupunun fəaliyyəti barədə məlumat verib, şirkətlər qrupunun dünyada 77 dəniz və torpaqüstü terminallara sahib olduğunu bildirib. Şirkətin müxtəlif ölkələrdəki təcrübəsindən danışan Sultan Əhməd bin Sulaim "DP World" şirkətlər

qrupunun Azərbaycanla əməkdaşlığından məmnunluğunu qeyd edib. Bildirib ki, Azərbaycan Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə inkişaf edir və ötən müddətdə ölkə çox dəyişib, sürətlə inkişaf edərək gözəl ölkəyə çevrilib. Ələt Azad Ticarət Zonasının və logistika mərkəzinin yaradılması üçün Azərbaycan inkişaf etmiş infrastruktur malikdir, bu sahəyə qoyulan investisiyalar ölkə iqtisadiyyatının diversifikasiyasına və ticarət dövrriyasinin artırılmasına imkan verir. Bütün bunlar isə layihənin uğurla yerinə yetirilməsində vacib amillərdir. Sultan Əhməd bin Sulaim Azərbaycanın tranzit potensialını və "DP World Group"un təcrübəsini birləşdirməklə Bakının Avrasiyanın tranzit və logistik mərkəzinə çevriləcəyinə əminliyini vurğulayıb.

"Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" QSC-nin baş direktoru Taleh Ziyadov isə limanın fəaliyyəti barədə danışdı. T.Ziyadov Yaxın Şərqi ən böyük azad ticarət zonası - JAFZA-nı idarə edən "DP World Group"-un bu layihədə məsləhətçi kimi iştirakının Bakı Limanının mühüm logistika və ticarət mərkəzi kimi formalaşmasına töhfə verəcəyini qeyd edib.

Sonra "DP World Group"-un və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Jəbəl Əli Sərbəst Zonasının fəaliyyətində dair videoçarx nümayiş olundu.

“ŞAHDƏNİZ MƏRHƏLƏ 2” LAYİHƏSİ ÜZRƏ ƏMƏKDAŞLIQ DİQQƏT MƏRKƏZİNDƏDİR

Avqustun 31-də Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyində “Şahdəniz Mərhələ 2” layihəsinin icrası ilə bağlı BP və Saipem şirkətlərinin nümayəndələri ilə görüş keçirilib.

Saipemin layihə direktoru Corcio Danielli, BP-nin layihələr üzrə baş menecerləri Brayan Qarsayd və İlqar Məmmədov “ŞD Mərhələ 2” layihəsinin hazırlıq işləri, bu layihə çərçivə-

sində aparılan əməliyyatlarda AXDG-yə məxsus gəmilərin istifadəsi barədə ətraflı məlumat veriblər. Bildirilib ki, “Şahdəniz Mərhələ 1” layihəsində “Azərbaycan” kran gəmisi, “Akademik Tofiq İsmayilov” dalgıç gəmisi, “İsrafil Hüseynov” borudüzən gəmisi, “Lənkəran” yedək-təchizat gəmisi, STB-1, TMI-2 və TMI-6 barjları ən mürəkkəb əməliyyatların öhdəsindən bacarıqla gəlirlər. Ona görə də BP və

onun podratçısı olan Saipem şirkəti AXDG ilə əməkdaşlığın davamında maraqlıdırlar. Qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq nümunəsi olan bu iş birliyi “Şahdəniz Mərhələ 2” layihəsinin icrasında da öz əməli nəticələrini verəcək. Qonaqlar bu layihədə adı çəkilən gəmilərin istifadəsi ilə bağlı planlarından da söhbət açıblar.

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Rauf Vəliyev Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafı üçün əhəmiyyətli rol oynayan “Şahdəniz Mərhələ 2” və digər möhtəşəm neft-qaz layihələrinin təminatı üçün bizim gəmilərin daim hazır olduqlarını, bu istiqamətdə bütün lazımı addımların atıldığını və müvafiq şəraitin yaradıldığını diqqətə çatdırıb.

Sonra qonaqlar AXDG-nin yeni muzey və böhran vəziyyətlərini idarəetmə otağı ilə tanış olublar.

KSƏTƏMM VƏ DƏNİZ ÜZGÜÇÜLÜYÜNÜN TƏHLÜKƏSİZLİYİ SAHƏLƏRİNDƏ HESABATLAR

Avqustun 31-də “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-nin sədri Rauf Vəliyevin iştirakı ilə keçirilmiş iclasda Keyfiyyət, Sağlamlıq, Əməyin Təhlükəsizliyi və Ətraf Mühitin Mühafizəsi (KSƏTƏMM) və Donanmanın Təhlükəsiz Üzüm Departamentlərinin 2016-cı ilin I yarımilliyində görülmüş işlərin yekunları barədə hesabatları dinlənilib.

İclasda KSƏTƏMM departamentinin rəisi Ələkbər Əzizli beynəlxalq standartların tələblərinə uyğun “Ümumi statistika”, “Gəmilərin yoxlanma metodikası”, “Gəmilərdə olan ümumi təkrarlanan problemlər”, “Gəmilərin yoxlanması və nöqsanların izlənməsi”, “Baş vermiş hadisə, qəza və yan keçmiş hadisələrin qeydiyyatı və araşdırılması”

mövzuları üzrə hesabat təqdim edərək bu və digər istiqamətlərdə yerinə yetirilən işlər haqqında ətraflı məlumat verib, iclas iştirakçılarının suallarını cavablandırıb.

Donanmanın Təhlükəsiz Üzüm Departamentinin rəisi Aydın Mahmudov yanvar-iyun aylarında dəniz üzgüçülüynün təhlükəsizliyinin təmin edilməsi sahəsində atılan addımlardan və bu sahədə işin təşkilindən danışib,

bir sıra çətinliklərin aradan qaldırılması üçün təkliflərini səsləndirib.

İclasda yekun sözü ilə “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-nin sədri Rauf Vəliyev çıxış edib. O, istər donanmalarda, istərsə də sahil təşkilatlarında KSƏTƏMM mədəniyyətinin yüksəldilməsi, gəmilərin təhlükəsiz istismarının təmin olunması istiqamətində tapşırıqlarını verib.

ATILAN ƏMƏLİ ADDIMLAR NƏTİCƏSİZ QALMIR

Avqustun 30-da “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-nin sədri Rauf Vəliyevin keçirdiyi yığıncaqda Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasının 2013-2016-cı illərdə tədrisin keyfiyyət göstəriciləri haqqında hesabatı dinlənilib.

Akademiyanın prorektoru Zahid Şərifov hesabat məruzəsi ilə çıxış edərək, ilk növbədə builki tələbə qəbulunun yekunları barədə məlumat verdi. Bildirdi ki, 2016-2017-ci tədris ili üçün müəyyən edilmiş qəbul planında nəzərdə tutulan 370 yerə 309 abituriyent daxil olub. İlk dəfə olaraq onların sırasında 600-dən yuxarı bal toplayanlar da var. Bu, çox sevin-dirici haldır. Ümumilikdə isə, 2 nəfər 600-dən çox, 7 nəfər 500-600, 34 nəfər 400-500, 113 nəfər 300-400, 137 nəfər 200-300 arasında bal toplayıb.

Məruzəçi qeyd etdi ki, hazırda Dəniz Akademiyasında 1200-ə yaxın tələbə təhsil alır. Son iki ildə onların müvəffəqiyyət göstəriciləri (imtahanlardan uğurla keçənlərin sayı) 67,5 faizdən 80,45 faizə, keyfiyyət göstəriciləri isə (imtahanlardan “əla” və “yaxşı” qiymət alanların sayı) 13,5 faizdən 36,7 faizə yüksəlib. Bugün Akademiyada 63 tələbə əlaqədardır, əla və yaxşı oxuyanlar 305 nəfərdir. Tələbələr elmi konfranslarda yaxından iştirak edirlər. Hesabat dövründə belə gənclərin sayı 93-dən 187-yə qalxıb.

Bütövlükdə Dəniz Akademiyasında elmi-tədqiqat işlərinə böyük diqqət yetirilir. 2015-2016-cı illərdə 12 elmi-tədqiqat mövzusu AMEA-nın Elmi İnnovasiyalar Mərkəzində və Respublika Elmi Tədqiqatların Əlaqələndirilməsi Şurasında qeydiyyatdan keçib. Hər il Dəniz Akademiyası alimlərinin apardığı elmi-tədqiqat işlərinin ən azı 3-ü AMEA-nın əsas nəticələri haqqında Hesabatına daxil edilir. Bu təhsil müəssisəsinin 154 nəfərlik professor-müəllim heyətində 50 nəfər elmi dərəcəyə malikdir. Onlardan 10 nəfəri elmlər doktoru, professordur. Hazırda Akademiyada 21 doktorant və 10 dissertant təhsil alır. Son iki ildə 5 nəfər dissertasiya müdafiə edib.

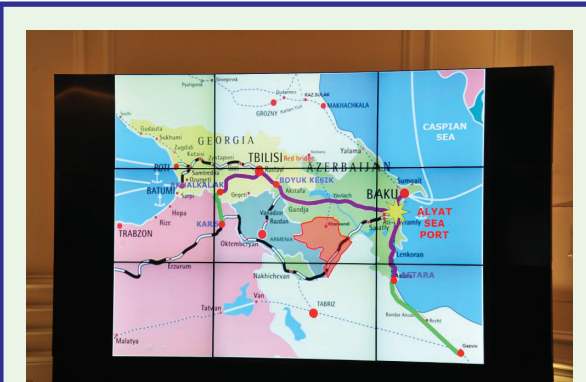
Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasının beynəlxalq əlaqələri ildən-ilə genişlənir. Artıq 10 ölkədən 17 ali məktəb ilə əməkdaşlıq edilir. Onların sırasında Rusiya, Türkiyə, Polşa, Ukrayna, Latviya, Bolqarıstan və sair ölkələrin aparıcı dənizçilik universitetləri və akademiyları var. Hesabat dövründə xarici ölkələrdən 65 alim öz elmi əsərlərini “ADDA-nın Elmi Əsərləri” adlı elmi-texniki jurnalda dərc etdirib. Hazırda Akademiyada Qazaxıstan, Rusiya, Türkmənistan, Gürcüstan və Türkiyədən 28 xarici tələbə də oxuyur. Bütün bunlar Dəniz Akademiyasının gətdikcə artan elmi-pedaqoji nüfuzundan xəbər verir.

Sosial məsələlərə gəldikdə isə, tələbələr dərş vəsaitləri, yataqxana, geyim forması və gündə 2 dəfə isti yeməklə pulsuz təmin olunurlar. 2013-2016-cı illərdə müəllim və işçilərin əmək haqqı fondu təxminən 3 dəfə artıb. Professorların əmək haqqı 517 manatdan 1629 manata, dosentlərdə 471 manatdan 1131 manata, baş müəllimlərdə isə 421 manatdan 785 manata qədər yüksəlib. Bu, Gəmiçilik rəhbərliyi tərəfindən Akademiyanın qayğılarına və problemlərinə yaxından göstərilən diqqət, atılan əməli addımlar nəticəsində mümkün olub.

Hesabat yığıncağında Dəniz Akademiyasının fəaliyyəti ilə bağlı suallar səsləndi, ətraflı fikir mübadiləsi aparıldı, gələcək prioritetlər müəyyənləşdirildi. “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-nin sədri Rauf Vəliyev yeni tədris ilində qarşıda duran vəzifələr barədə fikirlərini bölüşdü, müvafiq tapşırıqlarını verdi. Bildirdi ki, Dəniz Akademiyası bundan sonra da gəmiçilik rəhbərliyinin böyük əhəmiyyət verdiyi sahələrdən olacaq, istər müəllimlər, istərsə də tələbələrə mütəmadi görüşlər keçiriləcək, onları maraqlandıran məsələlər daim diqqət mərkəzində saxlanılacaq.

Yığıncaqda sentyabrın 9-da “Açıq qapı günü”nün təşkili və yenidən tələbə adını qazanmış gənclər və onların valideynləri ilə görüşün keçirilməsi qərara alındı.

Vüqar SADIQOV

İpək Yolu üzrə tarifləri aşağı salmaq üçün tədbirlər görür

**Ukrayna Çin-Ukrayna-Avropa İttifaqı istiqamətində multimodal daşıma-
ların tariflərini aşağı salmaq üçün tədbirlər görür.**

Bu barədə Ukrayna-Çin əməkdaşlığının dərinləşməsi ilə bağlı Kiyevdə keçirilən danışıqlara həsr olunmuş Ukrayna İnfrastruktur Nazirliyinin məlumatında deyilir.

Məlumatda bildirilir ki, Ukrayna infrastruktur layihələrə investisiyanın cəlb olunmasında və İpək Yolu ərazisi üzrə tranzitin artırılmasında Çinlə əməkdaşlıq edir. Tərəflər Ukraynada infrastruktur layihələrə dövlət-fərdi əməkdaşlıq mexanizmlərini həyata keçirmək barədə razılığa gəliblər. Çin tərəfi belə layihələrin maliyyələşdirilməsi üçün “İpək Yolu” fondundan istifadə etmək təklifini irəli sürüb.

“İnfrastruktur Nazirliyi İpək Yolunun iştirakçı ölkələrinin - Gürcüstan, Azərbaycan və Qazaxıstan ərazisindən keçməklə Çernomorsk limanı vasitəsilə yüklərin daşınmasında Çin kompaniyalarının iştirakının vacibliyini qeyd edib. “Böyük İpək Yolu İqtisadi Kəməri”nin yaradılması üzrə təşəbbüsün müştərk reallaşdırılması çərçivəsində Ukrayna Çin-Ukrayna-Avropa İttifaqı istiqamətində multimodal daşıma-
ların tariflərini aşağı salmaq üçün tədbirlər görür”, – deyər məlumatda qeyd olunur.

Elektron bilet sifarişləri tətbiq edilir

*Azərbaycandan keçən beynəlxalq nəqliyyat marşrutlarının cəlb edilişinin yüksəldilməsi, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə ilə yük və sərnişin daşıma-
larında sənədləşmənin sadələşdirilməsi və operativliyin artırılması istiqamətində ölkə rəhbərliyinin tapşırıqlarını və Tranzit Yükdəşimlər üzrə Koordinasiya Şurasının müvafiq qərar-
larını əldə rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC elektron bilet sifarişləri ilə bağlı yeni xidmət təklif edir.*

Belə ki, Gəmiçiliyin internet saytında, Ro-Ro və bərə gəmiləri ilə müxtəlif tipli avtomaşınların və sərnişinlərin daşınması üçün “E-Bilet” elektron bilet sifariş sistemi (<https://public.acsc.az/online/payment/index/az/>) istifadəyə verilməmişdir. Yüknün növü, yüklənmə və gediş limanları, ödəyən şəxs və daşınan nəqliyyat vasitəsi barədə məlumatlar daxil edildikdən sonra biletin qiyməti avtomatik hesablanacaqdır. Beləliklə, yeni sistem istiqadəci üçün vaxt itkisinin qarşısının alınması baxımından çox əlverişli olacaqdır.

Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi müasir texnologiyaların tətbiqi ilə bağlı söylərini bundan sonra da davam etdirəcəkdir.

"ADY Express" "Şimal-Cənub" marşrutu ilə dəmiryolu yükdaşıma- larına start verib

Azərbaycan və İran arasında dəmir yolu əlaqəsi hələ mövcud olmasa da, "ADY Express" şirkəti Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizi ilə yükdaşımalara start verib.

Şirkətdən bildiriblər ki, son müddət ərzində şirkət sıxılmış maye qaz – butadieni İrandan Rusiyaya nəql edib. Nəql prosesi tank-konteynerlər vasitəsilə həyata keçirilib. Artıq 60-dan çox belə tank-konteyner Azərbaycan ərazisindən keçməklə şimala göndərilib. Həmin konteynerlər İrandan Azərbaycana yük avtomobilləri ilə daxil olur və sonradan Astara dəmir yolu stansiyasında platformalara yüklənərək Rusiyaya göndərilir. Həmin yüklər isə bundan əvvəl dəniz vasitəsilə İrandan Rusiyanın Həştərxan limanına nəql edilirdi. Lakin Prezident İlham Əliyevin imzaladığı müvafiq fərman və Nazirlər Kabinetinin bu qərardan irəli gələn qaydaları təsdiq etməsi ilə ölkəmizdən xaricə, həmçinin əks istiqamətdə Azərbaycan ərazisindən dəmir yolu ilə nəql olunması şərti ilə yükləri daşıyan xarici avtomobil nəqliyyatı vasitələri rüsum və yol vergisindən azad olunublar. Bu, öz növbəsində, Azərbaycan ərazisindən yükdaşıma-
ların tariflərini ucuzlaşdırmaqla nəqliyyat dəhlizinə yüklərin cəlb olunması üçün əlverişli şərait yaradıb.

Şimal-Cənub beynəlxalq nəqliyyat dəhlizi vasitəsilə yüklər Hindistan-İran körfəzi-İran-Azərbaycan-Rusiya-Skandinaviya dövlətləri/Şimali Avropa marşrutu ilə 14 gün ərzində daşınır.

SOCAR avqustda Ceyhan limanından 1,3 milyon tonadək xam neft ixrac edib

SOCAR bu ilin avqust ayında Novorossiysk limanından 169 min 702 ton, Supsa limanından 87 min 177 ton, Ceyhan limanından isə 1 milyon 273 min 708 ton xam neft ixrac edib.

SOCAR-ın mətbuat xidmətindən bildirilib ki, yanvar-avqust ayları ərzində Novorossiysk limanından 728 min 768 ton, Supsa limanından 1 milyon 578 min 922 ton, Ceyhan limanından 11 milyon 379 min 588 ton, Kulevi terminalından isə 14 min 946 ton xam neft ixrac olunub. SOCAR tərəfindən ixrac olunan xam neftin göstəriciləri həm Azərbaycan dövlətinə, həm də şirkətin özünə məxsus xam neft həcmlərini əks etdirir.

Adi hala çevrilib

Ermənistandakı hərbi hissələrdə son zamanlar ölüm faktları çoxalıb və bunların da içərisində özünəqəsd halları üstünlük təşkil edir. Ölkə ictimaiyyətinin etirazlarına baxmayaraq, vəziyyət dəyiş-mir.

İlk yarım illikdə Ermənistanda hərbi hissələrdə 12 özünəqəsd hadisəsi qeydə alınıb. Bununla bağlı son hadisə Noyembəryan rayonu ərazisində yerləşən hərbi hissədə baş verib. İki əsgər eyni vaxtda intihar edib. Ötən il də bu hərbi hissədə xidmət keçən Kamo Martirosyan adlı əsgər təhqirlərə dözməyərək intihar etmişdi.

Belə hadisələr Ermənistanda artıq adi hala çevrilib. Bundan başqa, daxili çekişmələr, intizamsızlıq, silahla davranma qaydalarının pozulması nəticəsində də ölüm halları baş verib. Əsgər ölümünün çoxalması valideynlərin narahatlığına səbəb olub.

Planetaarmenia.ru xəbər portalının məlumatına görə, Ermənistan hakimiyyəti bütün vasitələrdən istifadə edərək ordudakı neqativ halları və ölüm faktlarını gizlədir. Hərbi hissələrdə əsgərlərin valideynləri ilə əlaqə saxlaması üçün yaradılan internet otaqlarını isə neqativ halların sızmasının qarşısını almaq üçün bağlayıblar. Bütün bu qadağalara baxmayaraq, sosial şəbəkələrdə və açıq mənbələrdə yayılan məlumatların təhlili göstərir ki, Ermənistan ordusunda vəziyyət təsəvvür edildiyindən də qat-qat ağırdır.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti (DSX) ilə Rusiya Federasiyası Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin Sərhəd Xidməti arasında təsdiq edilmiş Tədbirlər Planı çərçivəsində avqustun 23-26-da Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sahil Mühafizəsinin 2-ci dərəcəli sərhəd gözetçi gəmisi Həştərxan şəhərinə dostluq səfəri edib.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin mətbuat mərkəzindən bildiriblər ki, Azərbaycan nümayəndə heyəti Rusiya Federasiyası Sərhəd Xidmətinin rəsmiləri tərəfindən təntənəli mərasimlə qarşılanıb. Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sahil Mühafizəsinin Gəmi İnşası və Təmiri Mərkəzində tikilən ikinci dərəcəli sərhəd gözetçi gəmisi Rusiya sərhədçiləri və yerli sakinlər tərəfindən maraqla qarşılanıb, gəmiyə baxış keçirilib.

Azərbaycan sərhədçiləri Həştərxan şəhərində yerləşən Heydər Əliyev adına parkı ziyarət edərək Ulu Öndərin heykəli önünə gül dəstələri qoyublar.

Səfərin məqsədi Xəzər dənizində qeyri-qanuni fəaliyyətlərin qarşısının alınmasının təmin edilməsi, təhdidlərlə mübarizə sahəsində qarşılıqlı əlaqənin təkmilləşdirilməsi olub.

Səfər zamanı "Dənizdə qanunsuz fəaliyyətlərə qarşı əks tədbirlər, həmçinin Xəzər dənizi akvatoriyasında yaranmış müxtəlif şəraitlərdə reaksiya göstərilməsi üzrə birgə hərəkətlərin işlənilməsi" mövzusunda sərhəd təlimi keçirilib. Təlimdə dəniz nəqliyyatı ilə neft məhsullarının qaçaqmalçılığı faktı barədə tərəflərin məlumatlandırılması, birgə sərhəd axtarışının keçirilməsi, təbə olmayan şərti sərhəd pozucusunun saxlanılması, xəbərdarlıq atəşinin yerinə yetirilməsi, baxış qruplarının saxlanılmış gəmiyə çıxarılması, baxışın keçirilməsi və s. tapşırıqlar müvəffəqiyyətlə icra edilib.

Təlimdə DSX Sahil Mühafizəsinin 2-ci dərəcəli sərhəd gözetçi gəmisinin heyəti tərəfindən qarşıya qoyulmuş məqsədlərə tam nail olunub, sərhədçilər tərəfindən yüksək döyüş hazırlığı və peşəkarlıq göstərilib, müxtəlif şəraitdə verilən tapşırıqların müvəffəqiyyətlə yerinə

rinə yetirilməsi bacarığı nümayiş etdirilib.

Təlimin nəticələri qurumların ekspertləri tərəfindən təhlil edilib və qarşıya qoyulmuş vəzifələrin tam yerinə yetirilməsindən razılıq ifadə olunub. Bundan başqa, əməkdaşlıq və qarşılıqlı əlaqənin vəziyyəti, o cümlədən inkişaf perspektivləri müzakirəsi edilib, Xəzər dənizi akvatoriyasında və sahilə yaxın ərazilərdə şərait haqqında məlumat mübadiləsi üsullarının təkmilləşdirilməsi üçün fəaliyyət istiqamətləri müəyyənləşdirilib.

Səfərin proqramına əsasən, Azərbaycanın və Rusiyanın gəmi heyətləri arasında Həştərxanın "Dinamo" idman klubunda mini futbol üzrə yoldaşlıq oyunu keçirilib. Həmçinin Azərbaycan sərhədçiləri üçün Həştərxan şəhərinin tarixi yerlərinə gəzinti təşkil olunub.

Səfər qarşılıqlı anlaşma və dostluq şəraitində keçib.

Dünyanın ən enli və uzun rels sistemində malik asma körpüsü

Avqustun 26-da İstanbulda dünyanın ən enli asma körpüsünün istifadəyə verilməsi ilə bağlı rəsmi açılış mərasimi olub. Mərasimdə Azərbaycanı Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti təmsil edib. Nümayəndə heyətinin tərkibinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov, Milli Məclisin komitə sədri, Azərbaycan-Türkiyə parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun rəhbəri Əhliman Əmiraslanov və digər rəsmi şəxslər daxil idi.

Körpünün rəmzi açılışını bildirən lent kəsildi.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan, Baş nazir Binali Yıldırım, parlamentin sədri İsmail Kahraman, Türkiyənin on birinci Prezidenti Abdulla Gül, sabiq Baş nazir Əhməd Davudoğlu və digər şəxslər açılış mərasimində çıxış ediblər.

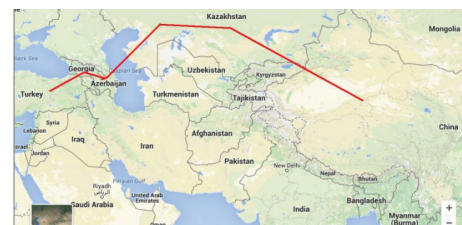
Çıxışlarda AKP hakimiyyəti dövründə Türkiyənin əldə etdiyi nailiyyətlərdən, ölkədəki ictimai-siyasi vəziyyətdən, Yavuz Sultan Səlim körpüsünün istifadəyə verilməsinin əhəmiyyətindən, perspektiv layihələrdən və digər məsələlərdən bəhs olunub. Diqqətə çatdırılıb ki, istifadəyə verilən dünyanın ən enli asma körpüsü AKP hakimiyyətinin əldə etdiyi böyük uğurlar sırasındadır.

Məlumat verilib ki, IX Osmanlı padşahı Yavuz Sultan Səlimin adı verilən körpünün eni 59 metr, uzunluğu 1408 metrdir. Bu, dünyanın ən geniş və uzun rels sistemində malik asma körpüsüdür. Avropa ilə Asiya qitəsini birləşdirən bu üçüncü körpünün üzərində avtomobillərin hərəkəti üçün 8 hərəkət zolağı və iki dəmiryol xətti salınıb. Tikintisinə 3 milyard ABŞ dolları məbləğində vəsait xərclənən bu körpüdə Avropa ilə Asiya arasında hərəkət edən avtomobillərin keçidi bir müddət pulsuz olacaq.

Sabir Şahtaxtı

Transxəzər Nəqliyyat Dəhlizinin bir hissəsinin modernləşdirilməsi üçün Qazaxıstana vəsait ayrılacaq

Asiya İnkişaf Bankı Qazaxıstan Respublikası ilə Şərqi Asiya bazarları, habelə Xəzər dənizi və Avropa regionları arasında ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi məqsədilə ölkənin nəqliyyat sisteminin modernləşdirilməsinə kömək üçün 240,3 milyon dollar kredit ayrılmasına razılıq verib.

Bankın mətbuat xidməti xəbər verir ki, layihə çərçivəsinə ölkənin qərb hissəsində Aktobe-Makat yolunun təxminən 300 kilometrə bərpə ediləcək və yol hərəkətinin təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi və logistikanın effektivliyi üçün müasir nəqliyyat informasiya sistemi tətbiq ediləcək. Layihə nəticəsində Astana və Aktobe şəhərləri, böyük neft sənayesi və zəngin mineral ehtiyatları olan Atrau şəhəri, habelə ölkənin yeganə beynəlxalq dəniz ticarət limanı Aktau arasında nəqliyyat əlaqələri yaradılacaq.

AİB-in məlumatına görə, müvafiq yol Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizinin bir hissəsidir.

İspaniyanın biznes portalı Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin perspektivindən bəhs edib

İspaniyanın böyük biznes portallarından olan infocif.es Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin perspektivləri haqqında analitik yazı dərc edib. "Rusiya, Azərbaycan və İran Süveyş kanalı marşrutuna rəqib olmağa hazırlaşır" başlıqlı yazıda Rusiya və İran prezidentlərinin Bakıya son səfərləri zamanı keçirilən görüşlərdə yeni nəqliyyat dəhlizi ilə bağlı ciddi razılıq əldə edildiyi qeyd olunur.

Məqalədə deyilir ki, hazırda Hindistanın Mumbai limanından çıxan yüklər Rusiyanın Sankt-Peterburq limanına 40 günə çatır. Gəmilər Süveyş kanalından keçməklə bütün Avropaı dolanır. Bu, zaman itkisi ilə yanaşı, həm də bahalı marşrutdur. Azərbaycan, Rusiya və İranın təşəbbüsü ilə açılacaq yeni nəqliyyat marşrutu isə eyni yolu 15 günə və daha ucuz qət etməyə imkan verəcək. Bu zaman İranın Bəndər-Abbas, Azərbaycanın Bakı, Rusiyanın Həştərxan limanlarından və dəmir yollarından istifadə ediləcək.

İspaniyalı ekspertlər hesab edirlər ki, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizi Süveyş kanalına alternativ olacaq.

Aygün Əliyeva

İTKİN DÜŞƏNLƏRİN AXTARIŞLARI DAVAM ETDİRİLİB

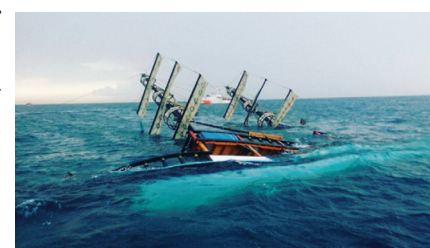
Antalya sahillərində gəzinti gəmisi qəzaya uğrayıb.

Anadolu Agentliyi xəbər verir ki, güclü külək və yağış nəticəsində "Kurt-C" adlı gəmiyə su dolmağa başlayıb. Sərnışinləri xilas etmək üçün dəniz polisi və Sahil Mühafizə qüvvələri dərhal əraziyə cəlb edilib. Sərnışinlərin təxliyə edilməsindən sonra gəmi təxminən 45 metr dərinlikdə batıb.

Gəmidəki 86 nəfərdən 84-ü sahil təhlükəsizlik qüvvələri tərəfindən təxliyə olunub. Zərər çəkən 38 nəfər xəstəxanaya yerləşdirilib. Onlardan 36-sı evə buraxılıb. Digər iki nəfər də vəziyyəti qənaətbəxşdir.

Xatırladaq ki, səyahət gəmisi sentyabrın 3-də axşama yaxın Antalya sahilləri yaxınlığında qəfil fırtınaya düşərək batmışdı.

Antalya sahillərində səyahət gəmisinin batması nəticəsində itkin düşən iki nəfərin axtarışları davam etdirilib. İtkin düşənlərin axtarışına 8 nəfərdən ibarət dalgıç qrupunun cəlb olunduğu bildirilir.

NÖVBƏTİ BEYNƏLXALQ TRENİNGLƏR KEÇİRİLİB

Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin Amerika Gəmiçilik Bürosu (ABS) ilə əməkdaşlığı gətdikcə davamlı xarakter alır. Bu əməkdaşlıq çərçivəsində avqustun 29-da növbəti beynəlxalq treninqlərə start verilmişdi.

ABS Akademiyasının aparıcı mütəxəssislərindən olan kapitan Titos Giannakakis keçirdiyi təlimlər həftənin sonuna qədər davam etdi. İlk təlim gəmi və liman vasitələrinin mühafizəsi üzrə daxili auditorlar üçün nəzərdə tutulmuşdu və müvafiq Beynəlxalq Konvensiyanın – SOLAS-ın ən son tələb və tövsiyələri ilə tanışlıq məqsədi daşıyırdı.

Sonrakı üç gün ərzində isə Gəmiçiliyin mütəxəssisləri və rəhbər işçiləri "Böhran vəziyyətinin idarəedilməsi və media ilə əlaqə", "Dəyişikliklərin idarə olunması" və "İSO 9001:2015 və ISO 14001:2015 üzrə tanışlıq" mövzularında birgünlük təlimlərin iştirakçısı oldular.

Məqsəd Gəmiçilikdə baş verə biləcək fəvqəladə hallar zamanı cavab tədbirlərinin təkmilləşdirilməsi, media və ictimaiyyətlə əlaqə, habelə düzgün qərarların verilməsi və

dişlərinin aşılınması, Beynəlxalq Dəniz Təşkilatının və Konvensiyaların tələblərinə uyğun ehtiyat tədbirlərinin planlaşdırılması idi. Bununla yanaşı, təlim iştirakçıları dəyişikliklərin idarə olunmasının əsasları və prinsipləri ilə, elə

cə də Keyfiyyətin Menecementi üzrə ISO 9001, ətraf mühitin qorunması və çirklənməsinin qarşısının alınmasına dair ISO 14001 standartlarında 2015-ci ildə tətbiq olunmuş yeniliklərlə yaxından tanış olublar.

REGIONDA İLK DƏFƏ SÜRÜCÜSÜZ DAŞIMA BAKI LİMANINDA TƏTBİQ OLUNACAQ

Prezident İlham Əliyevin şəxsi diqqəti sayəsində bu gün iqtisadiyyatımızın bütün sahələri kimi nəqliyyat sektoru da sürətlə inkişaf edir. Bakı Limanının yenidən qurulması Azərbaycanın müasir tarixinin əlamətdar hadisələrindən biridir.

Bu fikirlər Qaradağ rayonu icra hakimiyyətinin başçısı Süleyman Mikayılovun Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı QSC-nin baş direktoru Tələh Ziyadovla görüşündə səsləndirilib.

Nəzərə çatdırılıb ki, dünya bazarlarına etibarlı nəqliyyat çıxışlarının mövcudluğu Azərbaycan da daxil olmaqla, bölgəmizdə yerləşən bütün ölkələrin iqtisadi inkişafı üçün əhəmiyyət kəsb edir. Təsədüfi deyil ki, "ADA" Universitetində bu mövzu ilə bağlı geniş elmi araşdırma aparılıb və bu sahədə davamlı elmi tədqiqat və kadr hazırlığına olan ehtiyacı nəzərə alaraq "ADA" Universiteti Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı ilə birgə logistika sahəsində magistr proqramına başlayıb.

Həmçinin bildirilib ki, "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" QSC (Bakı Limanı) Singapurda "SMRT International Pte" MMC

və "Ectivise Solutions Pte" MMC ilə yeni Bakı Limanının əməliyyat səmərəliliyini gücləndirmək məqsədilə texniki əməkdaşlıq barədə anlaşma memorandumu imzalayıb.

Qeyd olunub ki, iki Singapur şirkəti Bakı Limanında və azad ticarət zonasının əməliyyatlarında Qrup Avtomatik Transizt Sistemi (süni intellektlə sürücüsüz idarə olunan nəqliyyat vasitəsi), Vahid Əməliyyat və Nəzarət Mərkəzi, Avtomatlaşdırılmış Anbar və Axtarış Sistemi, Portal Təhlükəsizlik Sistemi və digər yeni texnologiya və innovativ sistemlərin tətqdim edilməsi istiqamətində dəstək verəcək. Bu əməkdaşlıq nəticəsində regionda ilk dəfə

sürücüsüz daşıma, yəni öz-özünü idarə edən və süni intellektə sahib nəqliyyat vasitələrinin istifadəsi də məhz Bakı Limanında tətbiq olunacaq.

Azərbaycan hökuməti hazırda Bakının Ələt qəsəbəsi yaxınlığında özündə nəqliyyat və logistika sənayesi, əczaçılıq klasteri, ümumi istifadə üçün neft təchizatı bazası obyektləri, o cümlədən emalətmə, qablaşdırma və etiketləmə ərazilərini birləşdirən azad ticarət zonası da daxil olmaqla müasir liman kompleksi inşa etməkdədir. Bu, Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanın qeyri-neft sektorunun gücləndirilməsi istiqamətində yürütdüyü sosial-iqtisadi siyasətin bir hissəsidir. Avropa və Asiyanın qovşağında, Çin, Türkiyə, İran və Rusiya kimi böyük bazarların yaxınlığında yerləşən yeni Bakı Limanı Avrasiyanın aparıcı ticarət və logistika qovşağına çevrilməyi qarşısına məqsəd kimi qoyub.

Bunlarla yanaşı, görüşdə mövcud vəziyyət, yeni iş yerlərinin açılması, ixtisaslı kadrların hazırlanması, Ələt qəsəbəsinin inkişafı və gələcək perspektivləri haqqında da məsələlər müzakirə olunub.

QURBAN BAYRAMI MƏNƏVİ BİRLİK RƏMZİDİR

Xeyirxahlığın, bərabərliyin, fədakarlığın simvolu olan Qurban bayramı uca Yaradandan bəşəriyyət üçün hədiyyət yolu seçdiyi İslamın əsas bayramlarından biri kimi insanları həmişə sülhə, əmin-amanlığa və düzümlüliyə dəvət edir.

Cəmiyyətimizdə humanizm və qardaşlıq duyğularını daha da gücləndirən Qurban mərasimləri hər il Azərbaycanla yüksək əhval-ruhiyyə və böyük təntənə ilə keçirilir. Bu günlər dövlətimizin tərəqqisi, xalqımızın rifahı və əmin-amanlığı üçün dualar edilir, şəhidlərimizin nurlu xatirəsi ehtiramla yad olunur. Ümidvar olduğunu bildirirəm ki, bu xeyirxah niyyətləriniz, dua və diləkləriniz gerçəkləşəcək, ulu Tanrının mərhəməti heç zaman xalqımızın üstündən əskik olmayacaqdır.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Qurban bayramı Ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqının ən böyük mənəvi dəyərlərindən hesab etdiyi islam dininin müqəddəs bayramlarından biridir. Əsrlər boyu xalqımız Qurban bayramını böyük sevinc və coşqu hissi ilə qarşılamış, qurban kəsmə mərasimini öz milli adət-ənənəsinə, mənəvi dəyərinə çevirmişdir.

Tarixdən də bizə məlum olduğu kimi, xalqımız bu bayramı daha təntənəli və sevinc hissi ilə qarşılamışdır. Bunun səbəbini isə Azərbaycan xalqının sahib olduğu özünəməxsus mənəvi dəyərlərdən axtarmaq lazımdır.

Bu dəyərlərdən əsasən qonaqpərvərlik, başqalarının halına acıma, rəhmilik, xeyriyyəçilik, kimsəsizlərə baş çəkmək, başqalarının dərdinə şərik çıxmaq xalqımızın sahib olduğu mənəvi özəlliklərəndir. Məhz Qurban bayramına məxsus ənənələr, məsələn, qurbanın kəsilməsi, qurbanlıq ətinin kəsiblərə paylanması, qurbanlıq heyvanın kəsilməsindən bir müddət qabaq bəslənməsi, bəzədilib Allah yolunda kəsilərək əsasən kasıblara, yoxsullara paylanması, bayram süfrələrinin təşkil edilməsi və s. xalqımıza məxsus dəyərlərlə üst-üstə düşdüyündən bu bayram ölkəmizdə daha təmtəraqlı qeyd edilir. Xalqımız neçə əsr əvvəl rus imperiyasının, sonra isə bu imperiya üzərində qurulmuş Sovetlər Birliyinin tərkibində yaşamağa məcbur edilmiş, onun milli dəyərləri, bayramları, adət-ənənələri tapdalanmış, xüsusilə sovetlər dönmində olduğumuz illərdə bu bayram və mərasimlərin qadağan olunduğu zamanlarda belə həm minillər boyu yaşadığı dəyərlərə (məsələn, Novruz bayramının keçirilməsini göstərmək olar), həm də islam dinindən əxz etdiyi dəyərlərə həmişə sahib çıxmış, onları imperialist və müstəmləkəçilik qadagalarına qurban verməmişdir. Qan üzərində qurulmuş bütün imperiyalar kimi, dağılmaq aqibətini yaşayan Sovetlər Birliyinin süqutundan sonra müstəqillik qazanan Azərbaycan Respublikası, nəhayət, milli və dini bayramlarını dövlət səviyyəsində, qanuni şəkildə keçirməyə nail oldu. Ümummilli lider Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan Respublikasının Prezidenti olduğundan sonra xalqımız onun rəhbərliyi altında daha sıx birləşərək adət-ənənələrinə, dəyərlərinə möhkəm bağlanmış, əldə etdiyi bir çox demokratik prinsiplərə yanaşı, müqəddəs bayramlarını da azad şəkildə keçirmək hüququ qazanmışdır.

İslam dinində iki böyük bayram var. Bunlar Ramazan (Fitr) və Qurban bayramlarıdır. Haqqında danışdığımız Qurban bayramı Həzrət İbrahim peyğəmbərin (s.v.s) yuxuda aldığı ilahi vəhyə əsasən öz oğlu İsmayılı Mina vadisinə gətirib Allah yolunda qurban kəsmək cəhdi ilə bağlıdır. Bu bayram hər şeydən əvvəl insanın öz nəfsi üzərində qələbə çalmasını ən əlamətdar bir hadisə olmasının təzahürü kimi qeyd edilir.

Ümumiyyətlə, bütün monotheist dinlərdə Allaha qurban gətirmə mərasimi Həzrət Adəm peyğəmbərin oğlanları Həbil və Qabilin əhvalatı ilə başlanır. Qabil ikinci, Həbil isə çoban idi. Allah Həzrət Adəmə vəhy edir ki, oğlanları Allah üçün qurban gətirsinlər. Qabil ikinci olduğu üçün bir az taxıl, Həbil isə böyük bir ağ qoç gətirir. Qardaşlardan yalnız Həbilin qurbanı qəbul olunur. Bununla da bəşər övladının öz malından heyvan kəsməklə Allah yolunda əhsan verməsinin əsası qoyuldu.

Başqa bayramlarda olduğu kimi, Qurban bayramında da müsəlmanlar sadələri və bir-birini təbrik edir, qohumlara, yaxınlara qonaq gedilir, küsülülər bərsir, kimsəsizlərə baş çəkirlər, insanlar bir-biri ilə daha çox ünsiyyət qurur, mehribanlıq edilir. Bayram günü qüsl verilir, hava işıqlaşandan sonra bayram namazı qılınır, qurban kəsilir, qurban ətinədən kasıblara paylanılır. Diqqət olunası məqamlar

Allah-Təalainin müsəlmanlara bəxş etdiyi müqəddəs Qurban bayramı münasibətilə Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi və onun rəhbərliyi Azərbaycan xalqını və bütün müsəlmanları müjdələyir, bu xız günlərdə Uca Yaradandan hamıya mərhəmət və məğfirət diləyir.

Bu müqəddəs günlərdə Vətənimizin xoşbəxt gələcəyi, xalqımızın rifah və səadət, işğal altında olan torpaqlarımızın azad olunması üçün dualar edir, xüsusilə Qurban bayramının layiqli şəkildə keçirilməsinə imkan və şərait yaradan dövlətimizə dərin minnətdarlığımızı və xeyir-dualarımızı çatdırırıq.

dən biri də odur ki, bayram günü Həcc ziyarətində olmayanların qurbanı kəsib yalnız bir-birinə vermələri doğru deyildir. Çünki qurban kəsilməsi mərasiminin bir əhəmiyyəti də ondan ibarətdir ki, kasıblar bu ətdən bəhrələnilər deyünca yemək yeyə bilsinlər, varlılar heç olmasa bir günlük də olsa, kasıbların ehtiyacını ödəmiş olsunlar. Həzrət Məhəmməd peyğəmbər (s.v.s) bir hədisdə buyurur: "Allah qurbanlıq gününü bayram kimi qərarlaşdırdı ki, kasıblar da həmin gün ət xörəyi yeyə bilsinlər. Ona görə siz də kasıblara qurban payı verin!" (Qısa İslam Ensiklopediyası, I cild).

Hədisdən anlaşıldığı kimi, qurban ətinin bir payı mütləq kasıblara verilməlidir. Ona görə də qurban kəsməyə imkanı olmayanların borc olaraq qurban kəsməsinə ehtiyac yoxdur. Çünki qurban ətinin bir payı elə onların haqqıdır. Qurban bayramının heyvan kəsmək mərasimi yalnız həmin vaxt Həcc ziyarətində olanlar üçün vacibdir. Həcc ziyarətində olmayanlardan isə yalnız imkanı olanlara qurban kəsmək tövsiyə olunur.

Qurban kəsmək mərasimi Həcc ziyarətinin vacib hissəsidir: "...Məlum günlərdə Allahın onlara ruzi verdiyi (dördəyaqlı) heyvanların üstündə (onları qurban kəsərkən) Onun adını çəksinlər (bismillah desinlər). Onlardan özünüz də yeyin, biçəre (zavallı) yoxsula da yedirin!" (Əl-Həcc,28).

Həcc ziyarəti əməlləri ümumilikdə Həzrət İbrahim peyğəmbərin (s.v.s) özü və ailəsi ilə bağlı olduğu kimi, Qurban bayramı da bu nümunəvi ailənin şücaəti ilə əlaqədar nazil olmuş ilahi şəriətdir. Bu şəriətə tabe olub onun qayda-qanunlarına əməl edən müsəlmanlar hər il zillhicce ayının 10-da Həzrət İbrahim peyğəmbər (s.v.s) və onun ailəsinin ilahi əmrə tabe olaraq öz sevimli övladlarını Allah yolunda qurban kəsmək istəklərindən doğan fədakarlıqlarını xatırlayır və bu günün ildönümünü qeyd edirlər.

Bu hadisəni bütövlükdə Həzrət İbrahim (s.v.s) təmsiləndir insanın Allah tərəfindən imtahan olunması prinsipinin ən əlamətdar hadisəsi hesab etsək, yənilmərik. Bu ilahi imtahan təkcə Həzrət İbrahimi yox, onun bütün ailəsinin əhatə edir. Bu ailəyə bəzən "tövhid ailəsi" də deyirlər. Çünki bu ailənin hər bir üzvü ayrı-ayrılıqda ilahi imtahandan şərfəli çıxmış, insan üçün canını və övladının fəda etmək kimi ən ağır şərtlər çərçivəsində sınağa çəkilmiş, nə qədər çətin olsa da, nəfəsdən gələn şübhə və vəsvəələrə uymamış, Allah hökmünü bütün dünyəvi istəklərdən üstün tutmuş və bununla da həm dünyada daim xatırlanmağa, axirətdə isə ən yüksək məqama layiq nümunəvi "tövhid ailəsi" olduqlarını sübut etmişlər. Bu əhvalat müqəddəs kitab Tövratda da öz əksini tapmışdır. Düzüldür, bu kitabda Həzrət İbrahim (s.v.s) oğlu İsmayılı yox, İshaqı qurban kəsmək istəyindən danışır: "Allah dedi: "Sevdiyini yeganə oğlunu - İshaqı götürüb Moriya torpağına get. Orada sən göstərəcəyimi bir dağda oğlunu yandırma qurbanı olaraq təqdim et" (Tövrat, Yaradılış kitabı, İbrahimin sınağa çəkilməsi fəslə, 2). Amma ayədən gördüyü kimi, Allah "sevdiyini yeganə oğlun" deyir, o zaman isə həmin oğul İshaq yox, İsmayıl idi. Çünki İshaq İsmayıldan yuxarı illər sonra doğulmuşdur. Bu üzdən İslam dinində bu oğul İsmayıl və qurban isə "İsmayıl qurbanı" hesab edilir.

Həzrət Məhəmməd peyğəmbərin (s.v.s) səhəh hədislərində də bu oğlının İsmayıl olduğu açıqlanmışdır. Belə hədislərin birində deyilir: "Mən iki qurbanın oğluyam!" (Tarixi-Təbəri, I cild). Bu qurbanın biri Həzrət İsmayıl (s.v.s), o biri isə Peyğəmbərimizin atası Abdullahaşdır. Çünki Həzrət Məhəmməd peyğəmbərin (s.v.s) babası Əmədülmüttəlib də oğlu Abdullahı suyu qurumuş Zəməzmə quyusuna su gəlməsi üçün Allaha nəzir

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi Qazilər Şurasının Qurban bayramı münasibətilə tövsiyələri

Bildiririk ki, qurban kəsmək əsasən Məkkədə hacılara vacibdir. Digər yerlərdə isə imkanlı adamların qurban kəsmələri Allah-Təala yanında bəyənilmiş - müstəhəb əməllərdən hesab olunur. Qurban ətini fəqir və kasib ailələrə paylamaq böyük savabdır.

Qurban kəsilmə heyvan sağlam və kök olmalıdır. Xəstə, arıq və qüsurlu heyvanlar qurbanlığa layiq və məqbul sayılır. Qurban qoyun, keci, öküz-inək və dəvə olmalıdır. Bu heyvanlar müəyyən yaş həddinə çatmalıdır. Keçi və qoyunun ilı tamam olmalı, öküz və inək bir və ya iki

etmişdi.

Qurani-Kərimdə də bu oğlının İshaq yox, İsmayıl olduğuna dair ayə var. Allah ilahi imtahandan üzüağ çıxdığına görə Həzrət İbrahimi mükafatlandıracağına və ona bir oğul da verəcəyini bildirir: "Həqiqətən, Biz yaxşı əməl sahiblərini belə mükafatlandırırıq!" ("Şübhəsiz ki, o, (İbrahim) Bizim mömin bəndələrimizdən idi!") "Ona salehlərdən olan İshaqın peyğəmbər olacağı ilə müjdə verdik" (Əs-Saffat,110-112). Ayədən də açıq-aşkar görünür ki, Allah Həzrət İbrahimi İshaqı ilahi imtahandan şərfəli çıxdığına görə mükafat olaraq verir. Ona görə də islam dinində bu qurban yəhudilərin Tövratındakı "İshaq qurbanı" yox, "İsmayıl qurbanı" adlanır.

Qurban bayramının mühüm əhəmiyyətlərindən biri də insanın öz nəfsi və onu düz yoldan çıxaran şeytan üzərində qələbə çalmasıdır. Çünki nəfsi istəklər içərisində övlad və can sevgisi demək olar ki, əsas yerləri tutur. Həzrət İbrahim (s.v.s) və Həccə sevimli tək övladları İsmayıldan, İsmayıl isə öz canından Allah yolunda keçmək qərarına gəlirlər. Bu fədakarlıq yalnız çox güclü iman sayəsində mümkündür. Çünki onlar bunun bir Allah əmri olduğuna dəqiq inanırdılar. İnəmlə imanın fərqi burada açıq görünür. İnəm bir şeyin mövcudluğuna, haqqılıqına əmin olmaq deməkdir. İman isə dini inamdır. Amma bu inam o halda imana

çevrilir ki, insan mövcudluğuna, varlığına yaqın etdiyi Allahın bütün əməllərinə boyun əysin, ilahi qayda-qanunlara riayət etsin, yeni dildə deyil, bütün qəlb və əməlləri ilə bu inanımı təsdiqləsin. Məhz bu məqam dünyəvi inamla dini imanı bir-birindən fərqləndirən şərtir. Buna görə də İslam dininin hökmlərinə əməl edən, şəriətin göstərdiyi həyat tərzini yaşayan insana "imanlı insan" deyilir. Bəşəriyyət yaranandan elə bir insan olmayıb ki, Allah onun imanını sınağa çəkmiş: "Əlbəttə, Biz sizi bir az qorxu, bir az aclıq, bir az da mal, can (övlad) və məhsul qıtlığı ilə imtahan edərək. (Ya Rəsulüm! Belə imtahanlara) səbr edən şəxslərə müjdə ver!" (Əl-Baqərə,155)

Rəvayətlərə görə, Həzrət İbrahimin hər zaman ilahi iradəni tam təslimçiliyi hətta mələkləri də təəccübləndirirdi. Onlar peyğəmbər də olsa, bu insanın ağır sınaqlar qarşısında belə Allaha sığınmasını, oda atılanlar etiqadından dönmədiyini, yeganə övladını Allah yolunda qurban kəsmək iqtidarında olduğunu və bütün bunlarla yanaşı, imanının daim sabit qalmasına görə Həzrət İbrahimi və onun ailəsinə qibtə etmişlər. (Tarixi-Təbəri, I cild)

Həzrət İbrahim peyğəmbərdən (s.v.s) başqa onun ailə üzvləri də hər bir ailə üçün nümunə ola biləcək qədər güclü iman və fədakarlıq göstərmişlər. Həccə Həzrət İbrahimlə bərabər, öz sevimli oğlunun Allah yolunda qurban kəsilməsinə razı olmuşdu. Bir ana üçün bu razılığın nə demək olduğunu hər kəs yaxşı bilir. Bu üzdən Həccin bir ana kimi övladından keçməsi o zamana qədər görünməmiş misilsiz bir qadın fədakarlığı idi.

Allah yolunda qurban adı günlərdə də kəsilir. Amma haqqında danışdığımız "İsmayıl qurbanı" hər il yalnız zillhicce ayında, Həcc ziyarəti vaxtı yerinə yetirilir. Biz bu qurbanın üç insanla bağlı olduğunu dedik. Bunlardan biri Allahın peyğəmbəridir. O birisi Həccə anadır. İsmayıl isə 13 və yaxud 11 yaşlarında bir yəniyyətədir. Bu hadisədə ən maraqlı məqamlardan biri də odur ki, İsmayıl həmin dövrlərdə peyğəmbər deyildi.

Kiçik yaşlı bir oğlunun diri-diri başını kəsilmək üçün Allaha və atası Həzrət İbrahimi (s.v.s) itaətlə təslim etməsi çox təəccüblüdür. Bu əməl bir insanın nəfisi

istəklərdən olan can sevgisinə qarşı ən böyük mübarizəsi, ümumilikdə isə cihadın bütün növləri içərisində ən çətin və ağır olanıdır. Çünki silahla olan cihadda da insan Allah yolunda canını təhlükəyə atır, amma bir yandan da sağ qalmaq ehtimalı olur. Həzrət İsmayılın etdiyi bu fədakarlıqda isə ölümdən başqa heç bir ehtimal qalmır. O, bu hərəkəti düşünərək, anlaqlı şəkildə, böyük itaətkarlıqla gedir. Hətta hədislərdə deyilir ki, Həzrət İbrahim (s.v.s) bıçağı İsmayılın boynuna çəkəndə bıçaq əti kəsməmiş, bunu gören İsmayıl atasına məsləhət görür ki, bıçağı boynuna qüvvətli çəksin. (Tarixi-Təbəri, I cild).

Həzrət İbrahim (s.v.s) oğlunu ona Allah yolunda qurban kəsməli olduğunu deyəndə də İsmayılın münasibəti təəccüb doğurur: "O, (İsmayıl) yüyürüb qaçmaq (atasına kömək edə bilmək) çağında (on üç yaşına) çatdıqda (İbrahim) dedi: "Oğlum! Yuxuda gördüm ki, səni qurban kəsirəm. Bax gör (bu barədə) nə fikirləşirəm!" O dedi: "Atacan! Sənə nə əmr olursən, onu da et. İnşallah, mənim səbirliyəm olduğumu görəcəksən!" (Əs-Saffat,102).

Həzrət İsmayılın uşaq yaşlarında sahib olduğu bu ilahi sevgidən doğan kamil iman bir çox ilahiyatçıları düşündürmüş, bəziləri bunun yalnız Allah istəyi olduğunu və ona görə Həzrət İsmayılın rahatlıqla təslim olduğunu söyləmişlər.

Həzrət İbrahimin tək oğlu İsmayılı kəsməyə tam hazır olduğunu, hətta bir neçə dəfə bıçağı İsmayılın boynuna çəkdiyini gördükdə onun kəsilməsinə rəva bilmir və İsmayılın əvəzinə hədislərdə deyilən kimi, Həzrət Adəmin oğlu Həbilin Allaha qurban gətirdiyi böyük ağ qoçu cənab Cəbrayıl Həzrət İbrahimi göndərir. Təbəri yazır ki, "bu ağ qoçun göz-ləri, ayaqları və buynuzları qara rəngdə idi. Cənab Cəbrayıl qoçun qulağından yapışb o dağa endirdi" (Tarixi-Təbəri, I cild). Bunlardan başqa, Təbəri Həzrət İsmayılın boynuna çəkilən bıçağı hər dəfə döndərənən cənab Cəbrayıl olduğunu da yazır.

Qurban bayramının keçirilməsinin əsas səbəblərindən biri də insan yerinə heyvan kəsilməsidir. Bir anlıq təəvvür edək ki, Həzrət İsmayıl qurban kəsilsəydi, bu, İslam dininin ilahi prinsiplərinə uyğun olmazdı və həmin gün insanlar üçün bayram yox, faciə olardı. Bu üzdən Allah insanın yox, heyvanın kəsilməsi ni buyurur. Çünki Allah hər kəsi gücü yetdiyi ilə imtahana çəkir. Əgər bu əməl müsəlmanlara vacib buyrulsaydı, çoxları bunu bacara bilməz və bu əmrin təmsalında başqa ilahi əmərlərə də soyuqluq yaranar, bu da öz növbəsində, insanların Allah yolunda uzaqlaşmasına gətirib çıxarırdı. Bundan başqa, insan qurbanı kəsmək qanlı vəhşiliklərə, bir çoxlarını öz düşmənlərini belə Allah adı ilə kəsməsinə səbəb olardı. Bütün bunlara baxmayaraq, Allah tərəfindən göndəril-məyən bəzi "din"lərdə, məsələn, Cənubi Amerikada eramızdan əvvəl mövcud olmuş Mayya dövlətində insanlar kütləvi surətdə "allahlar" yolunda qurban kəsirdilər. Bu da insanların dəhşət, qorxu yaradır, habelə həmin "allahlara" qarşı nifrətə səbəb olurdu.

Yuxarıda dediyimiz kimi, Allah yolunda heyvan qurban verməyi bu əhvalatdan çox-çox əvvəl Həzrət Adəm peyğəmbərin oğlu Həbil həyata keçirmişdi. Lakin o zaman bu əməl bütün ümmətdə Allah tərəfindən vacib buyrulmamışdı. İllər keçdikcə isə ilahi şəriət unudulur, insanlar Allah göndərdiyi qayda-qanunları öz istədikləri formaya salır, bəziləri isə daha da irəli gedərək Yer üzündə saysız nəhaq qanlar axıdır, hətta heyvan əvəzinə insan kəsirdilər. Həzrət İbrahimi (s.v.s) Allah tərəfindən oğlunun yerinə heyvan kəsməsinə və bu əməli bütün müsəlmanlara vacib etməsi əmri o dövrə qədər baş vermiş vəhşiliklərin ilahi qərar yox, yalnız azğınlıq insanların şeytani düşüncələrinin məhsulu olduğunu bariz nümunəsidir. Allahın Həzrət İbrahimi rəyada oğlunu qurban kəsməyi əmr etməsi isə yalnız onun və ailəsinin sınaqdan keçirilməsi ilə bağlıdır. Məhz Həzrət İbrahimin (s.v.s) nümunəsində insanın bu ağır sınaqdan keçməsi gününü Qurban bayramı kimi qeyd edirik.

Qeyd etdiyimiz kimi, qurban kəsmək mərasimi Həcc ziyarətinin vacib əməllərindən biridir. Həcc ziyarətində olanlar əgər bu qurbanı kəsməzlərsə, onların ziyarəti qəbul olunmaz. Həcc ziyarətində olmayanlar isə qurban kəsmək vacib deyil, müstəhəbdir. Yəni hər kəsin öz ixtiyarındadır. Amma əməl edilməsi böyük savaba səbəb olur və bu üzdən də kəsilməsi bəyənilən əməllərdəndir. Həzrət Məhəmməd peyğəmbərin (s.v.s) bir hədisində deyilir: "Qurban bayramı günü ən yaxşı əməl Allah yolunda heyvan kəsmək, ata-anaya mehribanlıq göstərmək, uzaq düşmüş qohumların görüşünə getmək, xudpəsəndliyi atıb başqaları ilə birinci görüşmək, qurbanlıq ətinədən kasıblara, ehtiyaçlılara pay verməkdir" (Qısa İslam Ensiklopediyası, I cild).

İslam şəriətinə görə, qoyun, inək və dəvədən qurban kəsilməsi səhəhdir. Dördüncü növ heyvan olan keçi isə məzhəblər arasında müzakirə mövzusunda (bəzi məzhəblər üçün məqbul, bəziləri üçün isə qurbanlıq heyvanlar növünə aid deyil). Bu dörd növ heyvandan başqa, digər heyvan növlərindən qurban kəsmək şəriətə ziddir və məqbul deyil. Kəsiləcək qurbanlıq heyvanın da qüsursuz olması diqqət edilməlidir. Belə ki, qulağı kəsik, buynuzı sınımış, şikəst, dişləri tökülmüş, qoca, əldən düşmüş, xəstə, haram pulla alınmış heyvanları qurban kəsmək olmaz. Qurban kəsən adam ətin bir hissəsini özünə götürə bilər, bir hissəsini qonşulara, qohumlara, dostlara paylaya bilər, bir hissəsini isə mütləq kasıblara və ehtiyacı olanlara verməlidir. Əlbəttə, qurbanın sahibi ətin hamısını kasıblara, yoxsullara verə bilər. Bunun savabı daha çoxdur.

"Qurban" sözünün ərəb dilindən tərcüməsi "yaxınlıq" mənasını verir. Qurban Allaha yaxınlıq niyyəti ilə yuxarıda göstərilən heyvanlardan birini şəriətə uyğun qaydalarla kəsməkdən ibarət olan bir ibadət əməlidir.

Ümumiyyətlə, Allah rizası üçün olunan əməllər insanın hədiyyət oluması, düz yola yönəlməsi üçündür. Qurban kəsmək də Allah yolunda icra olunan ibadət əməllərindən biridir. Belə ibadət əməllərinə Allahın heç bir ehtiyacı yoxdur. Çünki Allah möhtək olmayan və ehtiyacıydır. Kəsilmə heyvanın nə əti, nə də qanı Allah üçün deyil, insanın bu yolla Allaha yaxınlaşması və bu nemətlərdən yararlanması üçündür. Bu əməl həmdə də insanların arasında ünsiyyətin möhkəmlənməsi, qayğıkeşlik və nəvaziş hissələrinin gücləndirilməsi baxımından da çox önəmlidir. Allah biza qurban kəsilməsinin məhz bu məqsədlərlə vacib buyurduğunu anladır: "Onların nə əti, nə də qanı, əlbəttə, Allaha çatmaz. Allaha çatacaq olan yalnız sizin təqvatıdır (səməmi-qəlbədən etdiyiniz ibadətdir). Allah sizi doğru yola yönəltdiyi (siza Həccin əməllərini göstərdiyi) üçün Onu (layiqincə) uca tutarsınız deyə, bunları siz belə ram etdi. (Ey Muhəmməd!) Ehsan edənlərə (Cənnətlə) müjdə ver!" (Əl-Həcc,37).

Qurani-Kərimdə deyildiyi kimi, insan unutan bir varlıqdır. Ətrafımızdakı insanlar içərisində elələri də var ki, zəngin həyat tərzini keçirməsinə baxmayaraq, yaxınlıqdakı kasıbların, hətta öz yoxsul qohum-aqrəbasının halına acıdır, bəzən isə onlara yardım etmək əvəzinə, ümumiyyətlə, kasib adamlarla danışmağı, ünsiyyət qurmağı belə özlərinə sığışdır-mırlar. Bu tip hərnləmiş zənginlər özləri də bir neçə qrupa bölünür. Bəzi zənginlər içərisində elələri də var ki, sadəcə, cəmiyyətdə ac yaşayanların olmasından elə bil ki, xəbərsizdir. Bu insanların etinasızlıq elə bir həddə çatdırılmış ki, onlar nəinki cəmiyyətə, öz ailə üzvlərinə qarşı da laqeyd münasibət göstərir və qayğısız həyat yaşayırlar. Bu tip etinasız zənginlərə, yəni mənəvi kəfiyyətini tamamilə itirmiş insanlara ətrafındakılar tərəfindən bir az qınaq və acaların vəziyyətləri barədə məlumat verilməsi kifayət edir ki, onlar qəflət və unutkanlıq yuxusundan ayılsınlar. Bu üzdən ilahi hökmlər daim insanlara xatırladılmalı, onların əhəmiyyəti barədə təkrar danışılmalıdır. Əgər belə olarsa, cəmiyyətdə kasıbların, evsiz-şikəsizlərin, köməksizlərin sayı azalar, insanlar arasında başqalarının halına acımaq, rəhm və ədalət duyğularının artmasına səbəb olar. Əlbəttə ki, bu dəyənlər cəmiyyətimizdəki bütün iktisadi şəxslərə şamil edilməz. Onların arasında, həqiqətən, yoxsulların halına acıyan, ətrafındakılara kifayət qədər yardım edən, nəinki Qurban bayramında, adi günlərdə də çoxlu qurbanları kəsdirərək ehtiyacı olanlara əhsan edən, yaşadığı, doğulduğu bölgələrə su çəkdiyin, yol saldıran, məktəblərə, bağçalara yardım edən, bir sözlə, hər cür xeyriyyəçilik işləri ilə məşğul olan layəqətli və imanlı zənginlərimiz, iş adamlarımız az deyil. Belə insanların cəmiyyətdə hər vaxt əlaqə-layır və onları fəxrli başqalarına nümunə göstərirlər.

Qurban bayramının cəmiyyətdəki ictimai münasibətlərə də təsiri böyükdür. Ramazan bayramı kimi bu bayram da özündə bəzi vacib şərtləri ehtiva edir. Bayram, ümumiyyətlə, hər hansı bir əlamətdar hadisənin qeyd olunmasına deyilir. Hər iki bayramda hava işıqlaşandan sonra iki rəkətli bayram namazı qılınır. Bu günü valideynlərə, qohumlara, qonşulara baş çəkmək, səhər qüsl almaq, başqalarına qarşı daha səmimi, xoş rəftarlı, gülərlük olmaq, bayram ab-havasını pozan hərəkətlərə yol verməmək tövsiyə olunur. İslam dinində mövcud olan bu iki böyük bayramın hər ikisi qısa zaman çərçivəsində yerinə yetirilən ibadətlərdən fərqli olaraq, Ramazan bayramı 30 günlük ibadətə sona yetməsi, Qurban bayramı isə bir neçə həftəlik həcc əməllərinin yerinə yetirilməsinin başa çatması münasibətilə qeyd edilir.

Bir məsələni də qeyd etmək yerinə düşər ki, bəzi müsəlmanlar İslam dininin yayılmasında müstəsna xidmətlər göstərmiş və bu yolda şəhid olmuş müqəddəs-lərin qəbrini ziyarət etməyi daha asan ol-duğu üçün həvəslə yerinə yetirir, amma vacib buyrulan Həcc ziyarəti üçün tədə-rük toplanırlar və səbəb kimi də maddi vəziyyətlərinin qənaətbəxş olmaması dəlilini gətirirlər. Belə düşüncə tərzini bizi Allahın xalqı buyurduğu Həcc ziyarə-tinə getməkdən ötrü vəsait toplamaq həvəsindən uzaqlaşdırır və vacib əməllərin müstəhəb əməllərə qarışdırılmasın-a, yerlərinin dağıdırılmasına və zərərli meyllərə aparıb çıxara bilər.

Biz də Qurban bayramı münasibətilə bütün müsəlman həmvətənlərimizi təbrik edir, Allahdan xalqımıza sülh, əmin-amanlıq və bol ruzi diləyirik.

Rauf CƏBRAYILOV,
ilahiyyatçı

əməl olunmaqla münasib yerlərdə icra edəsiniz. Həmcinin, qurbanların uşaqların gözü qarşısında kəsilməsi məsləhət deyil.

İnsanı öz Yaradannı yaxın edən Qurban bayramının sevincini qaçqın, köçkün, kimsəsiz soydaşlarımız, maddi sıxıntı çəkən insanlar da yaşatmaq, onun hamı ilə birgə könül xoşluğu ilə keçirmək Allaha xoş gələn savab əməllərdəndir. Qurban kəsməyə imkanı olmayanların Qurban günü ibadət və duaları da Allah-Təala yanında savab əməllərdəndir.

Allah-Təala insanların mənə səflaş-ması və həmrəyliyinə nail olmasına məqsə-dilə qərar verdiyi bu bayram günündə kəs-diyyəni qurbanları qəbul etsin. Amin!

yedirdin". ("İlölüş-Şəraye" səh. 437).

Azərbaycanda bu il Qurban Bayramı 12 sentyabr tarixinə təsadüf edir. Bayram namazı Azərbaycan məscidlərində həmin gün qılınacaqdır. Dövlətimiz rəsmi olaraq iki gün – 12-13 sentyabr tarixlərini Qurban Bayramı münasibətilə qeyri-iş günləri elan etmişdir. Dindarlar bunu Qurban Bayramına ehtiram əlaməti olaraq qəbul edir və dövlətimizə, onun rəhbərinə min-nətdarlıqlarını bildirirlər.

Tövsiyə edərdik ki, bu müqəddəs bayramda kəsilmə qurbanlıqları baytarlıq və sanitariya qayda-qanunlarına ciddi

bölünməlidir.

Bir qayda olaraq, qurban kəsərkən heyvanı uşa qıblaya uzatmalı, qoyun-uşa, qıncın birini azad saxlamaq, iri-buynuzlu heyvandan, dörd ayağını da möhkəm bağlamaq lazımdır. Heyvanın boğazına bıçaq qoyularkən, yaxşı olar ki, Qurban duası oxunsun və ya heç olmasa, "Bismillahi və billahi vallahü əkbər" deyərək kəsilsin.

Hədisi-şərifdə Həzrəti Peyğəmbər (s) buyurur: "Uca Allah qurbanlığı yoxsulların iqtisadi vəziyyətlərinin yaxşılaşmasın-dan ötrü qərar vermişdir. Onlara bu ətdən

OKEANLARIN SƏVİYYƏSİ YÜKSƏLƏCƏK

XXI əsrin sonunda dünya okeanlarının səviyyəsi 3,5 metr yüksələ bilər. Bu, planet əhalisinin 20 faizindən çoxunun yaşadığı sahil şəhərlərinə xeyli təsir göstərəcək.

TASS agentliyi xəbər verir ki, bu proqnozu Rusiya Elmlər Akademiyası Şurasının “Dəniz sahilləri” işçi qrupunun sədri Leonid Jindaryov açıqlayıb. O deyib: “Biz iqlimin istiləşməsi dövründə yaşayırıq. Bu proses Şimal yarımkürəsində, Arktik regionda daha çox nəzərə çarpır. Buzlaqların əriməsi dəniz səviyyəsinin yüksəlməsi ilə nəticələnir. Dünya okeanlarının səviyyə artımının üç variantı var: maksimal 3,5 metr, orta 1-1,5 metr və minimal - 1 metr. Biz orta səviyyəni əsas götürürük”.

L.Jindaryov qeyd edib ki, maksimum həddə çatma ehtimalı az olsa da, risklər var.

Tədqiqatlara görə, hazırda okeanların səviyyəsi hər il orta hesabla 3 millimetr yüksəlir. Amma L.Jindaryovun qeyd etdiyi kimi, yüksəlmə sürətinin artması tendensiyası müşahidə olunur. Alimin fikrincə, sahil şəhərləri üçün bu, çox ciddi problemdir. Artıq iqlimin təsiri ilə bir çox şəhərlərin sahil zolağı azalıb. L.Jindaryov nümunə kimi Sankt-Peterburq şəhərini və Kalininqrاد vilayətini qeyd edib. “Şimal paytaxtı”da fırtına nəticəsində çimərlik zolağı kəskin surətdə qısalıb, Kalininqradda isə artıq çimərliklər qalmayıb.

Alim süni sahil zolaqlarının yaradılmasını təklif edib.

TƏDQIQATÇILAR İDDİA EDİRLƏR Kİ...

həqiqətə uyğun deyil.

Tədqiqatçılar iddia edirlər ki, insanların ətraflarının uzunluğu təkcə iqlim kimi müstəqil amillər sayəsində təkamül etməyib, əksinə, onlar böyük ehtimalla bilmədiyimiz bir üsulla inkişaf edib.

Berqman və Allenin qaydaları heyvanlarda və insanlarda ətrafların ölçü və uzunluq normalarını təsvir edir. Bioloq Karl Berqman hesab edirdi ki, soyuq iqlim şəraitində yaşayan istiqanlı varlıqlar iri, isti ərazilərdə yaşayanlar isə xırda olurlar.

Coel Azaf Allen hesab edirdi ki, soyuq bölgələrdə insanlar elə təkamül ediblər ki, bədən səthinin açıq sahəsi minimum açıq olsun. İsti bölgələrə qaydalar tam tərsinə tətbiq edilir.

Tennessi Universitetinin tədqiqatçıları Qara Afrika (Böyük Səhradan cənubda), Şimali Afrika, Avropa və Arktikanın orta enlikləri daxil olmaqla, dörd regi-

onda əhalini nəzərdən keçiriblər. Alimlər 400 nəfərin çiyin, mil, omma və qamış sümüklərinin uzunluğunun müqayisəsini aparıblar, habelə baş və çanağın diametrini ölçüblər.

Məlum olub ki, bəzi önlü sümüyü, ayağın aşağı hissəsi və bədənənin ümumi həcmi Allen və Berqmanın qaydalarına uyğundur, əl və omma sümüklərininki isə yox. Bu faktlar bəzi parametrlərin nəzərə alınmadığını göstərib.

Kristin Savelli və onun həmkarları müəyyən ediblər ki, qaydaların pozulmasına enlik dairəsi artıqca qısalan qamış və mil sümükləri və bunun nəticəsində qısalan çiyin sümüyü arasında genetik korrelyasiya səbəb olub. Qamış və mil sümüklərinin təbii seçməyə reaksiyası və onların çiyin sümüyü ilə genetik əlaqəsi təbii seçmənin çiyin sümüyünə birbaşa təsirinə qalib gəlib.

Balinaların ovuna maneə yaradacaq

Avstraliyanın balina ovuna qarşı çıxış edən “Sea Shepherd” qrupu Yaponiya tərəfindən bu dəniz məməlilərinin tədqiqat məqsədilə ovlanmasına qarşı maneə yaratmaqda davam edəcək. Qrup bu məqsədlə yeni sürətli patrul kateri alıb.

Qrupun üzvləri bildiriblər ki, dekabrda Antarktika sularına göndəriləcək həmin qayıq birbaşa yapon balina ovuna qarşı yönələn kampaniyada iştirak edəcək.

Ötən həftə Yaponiya Balinaların Tədqiqatı İnstitutu müəyyən daimi ödəniş müqabilində balinaların ovlanması barədə ABŞ-ın “Sea Shepherd” qrupu ilə müqavilə imzalayıb. Müqaviləyə əsasən, qrup bundan sonra yaponlar tərəfindən balina ovuna maneə yaratmayacaq.

Lakin “Sea Shepherd”ın Avstraliya qrupu bildirib ki, ABŞ tərəfi ilə bağlanan müqavilənin ona heç bir aidiyyəti yoxdur və o, yaponlara balina ovuna maneə yaratmaq üçün Avstraliya əhalisinin dəstəyinə güvənir.

Vüqar Ağayev

“ƏLƏKEÇMƏZ” BALIQLAR

Danio balığında yırtıcılardan qurtulmağa imkan verən sensorlar var. “ecoportal.su” saytının xəbərinə görə, bu barədə məlumatı Vankuver Mikrobiologiya İnstitutunun (Kanada) mütəxəssisləri veriblər.

Alimlər bildiriblər ki, təhlükəli hallarda Danio balığının davranışının spesifikasiyası haqqında məlumat almaq üçün bir sıra araşdırmalar aparmaq lazım gəlib. Təcrübələr zamanı mütəxəssislər balıqlara beyin aktivliyini göstərən xüsusi nanosensorlar qoşub. Eyni zamanda, akvariuma Danio ilə birləşdirilmiş balıqlar buraxılıb. Yırtıcılar digər növə mütəmadi hücumlar edib.

Tədqiqatların gedişində müəyyən edilib ki, böyük məsafədə belə Danio balıqları yırtıcının yaxınlaşdığını hiss edə bilər. Həm də əgər o, potensial təhlükədədirsə, qəfildən məhz yırtıcı düşməninin olmadığı istiqamətə hərəkət edə bilər. Ekspertlərin fikrincə, bu imkanı təmin edən Danio balığının beyindəki xüsusi inhibitorudur. Bu inhibitor hərəkət istiqaməti barədə çox sürətli qərar qəbul etməyə imkan yaradır.

Alimlər həmçinin qeyd edirlər ki, refleksləri sayəsində Danio balığını demək olar ki, tutmaq mümkün deyil. Tədqiqatlar zamanı heç bir yırtıcı məqsədinə çatmayıb. Mütəxəssislər bildiriblər ki, balığın beyindəki inhibitor suyun ən kiçik titrəyişinə reaksiya verir və bu titrəyişlər dəri ilə təhlil olunur. Bundan sonra balıq hansı istiqamətdə hərəkət etmək üçün bir anda zəruri qərarı qəbul edir.

Ən böyük tonnajlı gəmisini satıb

ABŞ-ın “GENMAR” şirkəti mülkiyyətiində olan 312 min 638 DWT (Dead Weight Tonaj) xam neft daşıma tutumuna malik “GENMAR VICTORY” adlı ən böyük tonnajlı gəmini (VLCC) 29 milyon dollara Sinqapurun “Sentek Marine” şirkətinə satıb.

Bu barədə “GENMAR”ın saytında məlumat verilir.

Qeyd edək ki, uzunluğu 330 və eni 70 metr olan “GENMAR VICTORY” tankeri 2001-ci ildə Koreya Respublikasında “Hyundai” tərsanəsində inşa edilib.

6500 MİQRANT XİLAS EDİLİB

İtaliyanın Sahil Mühafizə Xidməti avqustun 29-da Liviya sahillərində 6500 miqrantın xilas edilməsi ilə bağlı açıqlama yayıb.

“lefigaro.fr” saytı bildirir ki, açıqlamada gün ərzində əməliyyat mərkəzi tərəfindən 40 xilasətmə əməliyyatının keçirildiyi qeyd olunur. Vurğulanır ki, İtaliya sərhəd mühafizəsinin və dəniz donanmasının, Fronteks agentliyinin və humanitar təşkilatların gəmiləri ümumilikdə 6500 miqrantı xilas edib.

UNESCO-nun baş direktoru İrina Bokova ABŞ Prezidenti Barak Obamanın Havayda (ABŞ) “Papaxanaumokuakea” dəniz mühafizə zonasının genişləndirilməsi barədə qərarını alqışlayıb.

BMT-nin Xəbərlər Mərkəzi xəbər verir ki, UNESCO-nun Dünya İrsi Siyahısına daxil olan bu obyekt dünyanın ən böyük təbii qoruğuna çevrildi.

İrina Bokova deyib: “Bu qərar ətraf mühitin mühafizəsinə tərəfdar olmağın təzahürüdür. Qərar iqlim dəyişikliyi yaratdığı təhlükələrlə qarşılaşan icmaların vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına kömək edəcək, habelə həyatımızın asılı olduğu təbii ekosistemlərin qorunmasını təmin edəcək”.

UNESCO-nun rəhbəri bildirib ki, ABŞ Prezidentinin müvafiq qərarı bəşər həyatında okeanın, onun flora və faunasının mühüm rolunu yada salır. Qərar Havay ştatının paytaxtı Honolulu-da Beynəlxalq Təbiəti Mühafizə İttifaqının Konqresinin açılmasına bir neçə gün qalmış qəbul edilib.

“Papaxanaumokuakea” dəniz qoruğu zəngin bio-

müxtəlifliyinə görə 2010-cu ildə UNESCO-nun Dünya İrsi Siyahısına daxil edilib. Arxipelaqın ərazisində dünyada balıqların məlum növlərinin beşdə bir hissəsi yaşayır. Qoruq təbiət və mədəniyyət arasında dərin əlaqələri müşahidə etməyə imkan yaradır, havaylılar üçün insan və təbiət arasında qohumluq konsepsiyasının təəcəssümü kimi kosmoloji mənə daşıyır.

Qoruq ərazisində avropalıların gəlişindən əvvəl burada əkinçiliklə məşğul olan insanların yaşaması barədə arxeoloji sübutlar əldə edilib. “Papaxanaumokuakea” cənub-şərqdən şimal-qərbdə təxminən 2 min kilometr uzanır. Mühafizə edilən bölgənin ərazisi dörd dəfə artırılıb.

YARIZARAFAT, YARIGERÇƏK

Görəsən nə günahın sahibiyəm ki, məndən ancaq yazı-pozu adamı çıxdı?

Gözlərimizi qamaşdıracağından qorxduğumuz üçün çox adamın içindəki işığı görmür və ya görmək istəmirik?

Susmaq qızıl olsaydı, nə yaxşı olardı. Hamı susar və deməli heç kim yalan danışmazdı.

Qaribədir, özünü idarə edə bilməyənlərin əksəriyyəti dövləti idarə etməkdən dəm vurur.

Düz oturanda düz danışmayan, ayrı oturanda düz danışacaq?

Yaxşı oxuduğum üçün hamı mənə dərs vermək istəyir?

Yorğanıma görə uzatdığım üçün ayağım tez-tez keyləşir?

Heyvanları nə qədər sevsən də, it hürən tərəfə getmə.

Mən Əli aşından da, Vəli aşından da çoxdan olmuşam. Təzə aş bişirən yoxdur?

Şeytanın qıçını sındırmağa görə adama iş düşür?

Gündə yüz dona girənlərin əksəriyyəti modelyer deyil.

Pulsuzluğun yaxşı cəhətləri çoxdur. Məsələn, nə inflyasiyadan qorxursan, nə bankda batacağından.

Yağlı xoşlamadığım üçün mənim işlərim heç vaxt yağ kimi getməyib?

Pullu adamdansa, qarşına ağıllı adamlar çıxsa yaxşıdır. Ağıllı, ən azı səni başa düşər ki...

İt yiyəsini tanımayan yerdə tanınmağın nə mənası?

Kəndirbaz da bəzən ipiqırıq çıxır.

Son vaxtlar çox deyindiym üçün məndən tez-tez yaşımı soruşurlar?

Adamı yerində oturtmaq üçün ən əvvəl o adamın yeri olmalıdır.

Yıxılan evlərə baxanda o saat görünür ki, qadın böyük qüvvədir.

İndi də İrani Seyid Əhmədin əli ilə “tutmaq” istəyirlər.

Bu bəxt ki, məndə var, qonmağa heç bir yer olmasa da, Şahlıq quşu mənim başıma qonan deyil.

Ağıl öz yerində. Amma harasa getmək üçün adama pul da lazımdır axı...

Günah həmişə məndə olur? Məndə də nə isə olmalıdır, ya yox?

Mən bəs edəliydim üçün mənə dostluq edənin düşməni olmur?

Qaribədir, bəzi varlı adamların da qabında bəzən heç nə olmur.

İşini elə qur ki, iş sənə yox, sən işə diqtə edəsən.

Yaxşı axtarsan, həyatda ən azı özünü tapa bilərsən.

Yazan yazır, pozan pozur, arada kağız pis günə qalır.

Qadınların həmişə problemləri olacaq. Çünki kişilər gözəl qadın, qadınlar isə ağıllı kişi axtarırlar.

Qurd istər ac olsun, istərsə də tox, qoyun üçün həmişə təhlükəlidir.

Bu qədər adamı şeytan nə vaxt yoldan çıxartdı? Nəyəsə çatmamasında ən az əlimiz günahkardır.

Kim nə deyir-desin, “avans” və “poluçka” ümidinə qalan üçün ən yaxşı ay fevraldır.

Qar, təkcə dəvə oynayanda yağmır.

Nə qədər ki, hərə gördüyü hər yaxşı şeyi öz qabağına çəkir, mənim qabağım tərtəmiş olacaq.

Yalanda yaqın nə isə var. Yoxsa bu qədər adam yalana meyilli olmazdı.

Qurd ürəyi yeyənlər yeməyə bir şey tapmayanlardır?

Vaxt qızıl olsa da, qızıl heç vaxt vaxt olmur.

Şərti şumda kəsək ki, xırmanda vaxtım olmayaacaq.

Yalana bel bağlayanın uğuru buz üstə olar.

Nə qədər ki, neftimiz çıxır, qaşınmayan yerdən qan çıxaranlar çox olacaq.

Əsitmək istəyən vicdanının pıclıtısını da əsiddir.

Vicdanını itirən adam hətta kosmosda yaşasa da, Allaha yaxın ola bilməz.

Cəynəməsə də, ağıllı adamın saqqızını oğurlamaq asan deyil.

Hər yerdə özünü “ikiqəppiklik” edən təkcə xırda olmaqlar deyil.

Təksənsə, ola bilsin ki, haqlı deylsən. Haqlısansa, deməli tək deylsən.

O yerdə bəxtə bel bağla ki, o yerdə istəsən də sənəin əlindən heç nə gəlməz.

Damla-damla toplayan da, dərya-dərya korlayan da var.

Ümid mənə qalıbsa, deməli ümidin də ömrünə bir şey qalmayıb.

Qaşınmayan yerdən kimi qan çıxarır, kimi də pul.

Qaribədir, əvvəllər yalana inanmayanlar indi həqiqətə inanmırlar.

Mənə belə gəlir ki, hətta şirin olsaydı da, çox adam həqiqəti danışmazdı.

“Əhsən!”im çoxdur. SSRİ-nin vaxtında bir “malades”ə işləmədim məgər?!

Əgər “Əmerika” kişi olsaydı, bəlkə onda ermənilərin nəyinə vurulduğunu başa düşmək olardı...

Yaxşı ki, xəyalım maaşa baxan deyil. Yoxsa min yerə necə gedərdi?

Rasif TAHİROV

XV PARALİMPIYA OYUNLARINDA AZƏRBAYCAN 27 İDMANÇI İLƏ TƏMSİL OLUNUR

Avgustun 5-də Rio-de-Janeyrodakı Paralimpiya Kəndində Azərbaycan bayrağının qaldırılması mərasimi keçirilib.

Mərasimdə Azərbaycanın dövlət himninin müşayiəti ilə bayrağımız qaldırılıb.

Qeyd edək ki, XV Paralimpiya Oyunlarında Azərbaycan 27 idmançı ilə təmsil olunur. İdmanın altı - cüdo, atletika, pauerlifting, üzgüçülük, güllə atıcılığı və kaman oxatma növü üzrə yarışacaq paralimpiyaçılarımızın altısı qadındır. Lisenziyaların sayı isə 44-dür.

Dünya çempionatının sonuncu günündə güləşçilərimiz 4 medal qazanıblar

Fransanın Makon şəhərində gənclər arasında güləş üzrə dünya çempionatı başa çatıb.

Çempionatın sonuncu günündə 55, 66, 84 və 120 kiloqram çəkiddə sərbəst güləşçilər yarışmışlar. Güləşçilərimiz günü 1 qızıl, 1 gümüş və 2 bürünc medalla başa vurublar.

Yarışda 55 kiloqram çəkiddə mübarizə aparan Əfqan Xaşalov ardıcıl olaraq Hindistan, Özbəkistan və Yaponiya güləşçilərini məğlub edərək finala yüksəlib. Finalda Rusiya təmsilçisinə də qalib gələn güləşçimiz dünya çempionatının qızıl medalına sahib olub.

Orxan Abbasov (66 kq) mübarizəyə 1/16 finaldan başlayıb. Ardıcıl olaraq Qırğızistan, Macarıstan və Bolqarıstandan olan rəqiblərinə qalib gələn güləşçimiz yarımfinalda Rusiya idmançısına uduzub. Bürünc medal uğrunda görüşdə Fransa təmsilçisini məğlub edən O.Abbasov fəxri kürsünün üçüncü pilləsində qərarlaşıb.

Dünya çempionatında 84 kiloqram çəki dərəcəsinə yarışan Hacımurad Məhəmmədsoydov da 1/16 final mərhələsindən mübarizəyə qoşulub. Ardıcıl olaraq Çin, Hindistan və ABŞ-dan olan rəqiblərini mübarizədən kənarlaşdıran təmsilçimiz gərgin keçən yarımfinal qarşılaşmasında Türkiyə idmançısına uduzub.

Bürünc medal uğrunda görüşə çıxan güləşçimiz Polşadan olan rəqibinə heç bir şans verməyib və çempionatı üçüncü sırada tamamlayıb.

Umar İsrailov (120 kq) ardıcıl olaraq Yaponiya, Macarıstan və Türkiyədən olan rəqiblərini üstələyərək finala yüksəlib. Rusiya təmsilçisi ilə gərgin keçən final görüşü rəqibin xeyrinə bitib və güləşçimiz gümüş medalla kifayətlənib.

HƏM ŞAHMATÇILAR, HƏM DƏ QONAQLAR ÜÇÜN İDEAL ŞƏRAİT YARADILIB

“Şadam ki, yenidən Azərbaycanda yam. Bura mənim üçün çox doğmadır. Çünki Azərbaycan həm Gürcüstanla qonşudur, həm də məni buraya çox sıx tellər bağlayır. 2009-cu ildə Novi Sada keçirilən Avropa çempionatında Azərbaycanın kişilərdən ibarət yığma komandasının kapitanı olmuşam və biz həmin turnirdə qalib gəldik. İlk hər zaman çətin və yaddaqalan olur.”

Bu sözləri “Baku Crystal Hall”da keçirilən 42-ci Ümumdünya Şahmat Olimpiadası zamanı Avropa Şahmat İttifaqının (ECU) prezidenti Zurab Azmayparaşvili deyib.

Bakı Olimpiadasından danışan Z.Azmayparaşvili qeyd edib: “Beynəlxalq Şahmat Federasiyasının (FIDE) vitse-prezidenti Georgios Makropulos ötən gün Bakı Şahmat Olimpiadasını ən yaxşı olimpiadalardan biri adlandırdı. Mən həmkarımı qabaqlayıb əminliklə deyə bilərəm ki, Bakı Şahmat Olimpiadası tarixdə ən yaxşı Olimpiadadır. Karyeram ərzində 15-ci olimpiadada iştirak edirəm. Bu yarış təşkilatçılıq baxımından ən yüksək səviyyədədir. Burada həm şahmatçılar, həm də qonaqlar üçün ideal şərait yaradılıb. Bu məni bir qədər həyəcanlandırır. Çünki növbəti Olimpiada Gürcüstanda olacaq. Bizə indidən deyirlər ki, bu Olimpiada ilə ayaqlaşma bilməyəcəksiniz. Buraya bütün komanda ilə gəlmişik. Sərgidə də bizim stendimiz var. Yenilikləri öyrənirik ki, özümüz də bu baxımdan töhfə verək”.

ECU prezidenti Azərbaycan yığması haqqında danışarkən deyib: “Mən Azərbaycan yığmasının kapitanı olanda komanda hələ gənc idi. İndi isə yığmanın formalaşmış, uğur qazanmağa döyən və təcrübəli komandadır. Olimpiadada məni təəccübləndirən komanda isə hələ ki, Gürcüstan yığmasıdır. Çünki gürcü qızlar Filippin komandasına məğlub oldular. Amma Olimpiada böyük marafondur. Bunu nəzərə almaq lazımdır”.

Z.Azmayparaşvili Qəbələdə təlim-məşq toplanışında Gürcüstan və Azərbaycan yığmalarının qarşılaşmasında həmyerlilərinin yaxşı oyun göstərdiklərini vurğulayıb: “Həmin vaxt Gürcüstan yığması 43:57 hesabı ilə məğlub olmuşdu. Amma bu, bizim üçün yaxşı nəticə idi. Gürcüstanın daha böyük hesabla uduzacağını düşünürdük. Teymur Rəcəbov hazırlığın hamısında iştirak etməmişdi. Bəlkə bu, nəticəyə təsir etdi”.

“BAKİ ŞAHMAT OLİMPIADASI YÜKSƏK TƏŞKİLATÇILIQ SƏVİYYƏSİ İLƏ XATİRƏMDƏ QALACAQ”

“Çin yığma komandasının tərkibində 2006-cı ildən çıxış edirəm. On il ərzində 6 olimpiadada iştirak etmişəm. Ümumdünya Şahmat olimpiadaları digər yarışlarla müqayisədə möhtəşəmliyi ilə fərqlənir. Bakı Olimpiadası isə yüksək təşkilatçılıq səviyyəsi ilə xatirəmdə qalacaq.”

Bu sözləri 42-ci Ümumdünya Şahmat Olimpiadasında çıxış edən qadınlar arasında dünya çempionu, çinli Hou Yifan deyib.

H.Yifan komanda yarışının şəxsi turnirlərdən çox fərqləndiyini bildirərək deyib: “Olimpiadada şahmatçılar komandaların tərkibində mübarizə aparırlar. Burada şəxsi nəticələrimiz deyil, komanda yoldaşlarımızın nailiyyəti də önəmlidir. Bu yarışda təkcə özümüzü deyil, komanda yoldaşlarımızı da düşünmək lazımdır. Həmin onların nəticələrini də nəzərə almaq məcburiyyətindəyik”.

Bakıya qələbə üçün gəldiyini bildiren Hou Yifan bildirib: “Hər bir yarışa uğurlu nəticə üçün qatılınıq. Bu yarış da onlardan biridir. Olimpiadanın sərgi salonu ilə tanış oldum. Burada uşaqlar üçün yaradılmış oyun zonası çox xoşuma gəldi. Həminin sərgidə şahmatla bağlı nadir eksponatlar, müxtəlif tarixi yarışlarla bağlı plakatları da izlədim. Batumida təşkil olunacaq növbəti olimpiadanın stendi ilə də tanış oldum. Burada gördüklərim məndə çox təəssürat yaratdı”.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin rəhbərliyi və Həmkarlar İttifaqı Komitəsi Dəniz Nəqliyyatı Donanmasının Donanmanın İstismarı Xidmətinin Donanmanın işinin təhlili qrupunun mühəndisi

Natavan Baba qızı Daşdiyevanın

vaxtsız vəfatından kədərli xəbərini bildirir, ailəsinə və qohumlarına dərin hüznə başsağlığı verir.

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin rəhbərliyi və Həmkarlar İttifaqı Komitəsi Sədrin birinci müavininin müşaviri Sakit Məlikova, anası

Şəfiqə xanımın

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Dəniz Nəqliyyatı Donanmasının rəhbərliyi və Həmkarlar İttifaqı Komitəsi Donanmanın İstismarı Xidmətinin Donanmanın işinin təhlili qrupunun mühəndisi

Natavan Baba qızı Daşdiyevanın

vaxtsız vəfatından kədərli xəbərini bildirir, ailəsinə və qohumlarına dərin hüznə başsağlığı verir.

Baku AZ1025, AZERBAIJAN – Khatai district, 38A, N.Aliyev street | Tel: (+99412) 464 15 31 / 32 | Fax: (+99412) 464 15 33
E-mail: info@caspmarine.com URL: www.caspmarine.com

Xidmətlərimiz:

- ❖ Viza dəstəyi
- ❖ Mehmanxanaların sifariş
- ❖ Aviabiletlərin rezervasiyası
- ❖ Ekskursiya və transfer
- ❖ MICE(Toplantı,Təşviq,Konqres,Tədbirlər)
- ❖ Səfər sığortası
- ❖ Bonus proqramları
- ❖ Güzəştli ödəniş

Üstünlüklərimiz:

- ❖ 24/7 dəstək xidməti
- ❖ Rahat ödəniş seçimləri
- ❖ Sürətli cavab
- ❖ Xüsusi tariflər

Antalya

Kuşadası

3* - 199 USD
4* - 249 USD
5* - 299 USD

BlueSky TRAVEL

Tel: (+994 12) 464 15 31/32 (ext 154)
Mob: (+994 51) 351 00 01
Email: info@blueskytravel.az
Web: www.blueskytravel.az

BAŞ REDAKTOR
Rasif İman oğlu
TAHIROV

Ünvanımız:
AZ1003, Bakı şəhəri,
Xanlar küçəsi, 22
TELEFONLARIMIZ:
Baş redaktor
(050) 670-33-76
Redaktor
(070) 252-39-02

Qəzetin təsisçisi:
“Azərbaycan Xəzər Dəniz
Gəmiçiliyi”
Qapalı Səhmdar
Cəmiyyəti

Qəzet “Dəniz” qəzetinin
kompyuter mərkəzində
yığılmış, səhifələnməmiş və
“Azərbaycan” nəşriyyatında
çap olunmuşdur

Şəhadətnamə: 275
Tiraj: 2000
Sifariş: 2522